

Janata Shikshan Prasarak Mandal's
LOKNETE MARUTRAO GHULE PATIL MAHAVIDYALAYA

Dahigaon-Ne, Tal-Shevgaon, Dist -Ahmednagar. Pin 414502 (MH)

Ph.No. 02429-272036

Email- imgpcollege@rediffmail.com

Website- www.imgpm.in

Self Study Report (1st Cycle)

Criteria-I

Curricular Aspects

Key Indicator: 1.3
Curriculum Enrichment

Submitted to

**NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL
BENGALURU**

Janata Shikshan Prasarak Mandal's
LOKNETE MARUTRAO GHULE PATIL MAHAVIDYALAYA

Dahigaon-Ne, Tal-Shevgaon, Dist-Ahmednagar. Pin-414502 (MH)

Ph.No.02429-272036

Email- imgpcollege@rediffmail.com

Website- www.imgpm.in

Estd.2012

Late Marutraoji Ghule Patil

ID.No:PU/AN/ACS/124/2012 College Code No:1407 PUN Code:CAAA019580 AISHE Code:C-55461

Ref.No.: LMGPM/2023-24/

Date:17/08/2023

Declaration

This is to Declare that this document is prepared by the Internal Quality Assurance Cell (IQAC). All the supportive documents, Links, Reports, Presentations, Photographs, Numerical Data True copies, etc. submitted/Presented in this document are verified by IQAC. The declaration is for the purpose of NAAC accreditation of HEI for 1st Cycle academic year 2017-2018 to 2021-2022.

Co-Ordinator
IQAC
L.M.G.P.M., Dahigaon-Ne,
Tal. Shevgaon, Dist. Ahmednagar

I/C Principal
Loknete Marutrao Ghule Patil Mahavidyalaya
Dahigaon-ne, Tal-Shevgaon, Dist-Ahmednagar

1.3.1. Institution integrates crosscutting issues relevant to Professional Ethics, Gender, Human Values, Environment and Sustainability in Transacting the Curriculum.

Index

Sr.No	Particulars	Page No
1	List Of Courses Integrates Crosscutting Issues	4-08
2	List Of Co-Curricular and Extra Curricular Activities	9-11
3.	Syllabus Of Course Integrates Crosscutting Issues	12-58
4.	Photographs of Various Activities	59-95

Loknete Marutrao Ghule Patil Mahavidyalaya

Dahigaon ne, Tal- Shevgaon , Dist- Ahmednagar

Cross Cutting (Professional,Ethics, Gender, Human Values, Environment and Sustainability)

Sr.No	Programme Name	Course code	Name of Course	Addressed issue (Professional, Ethics, Gender, Human Values, Environment and Sustainability)
1	B. A.	12999	Democracy, Election and Governance	Human Values
2	B. A.	11161	Introduction to the Indian Constitution	Professional Ethics
3	B. A.	11162	Introduction to the Indian Constitution	Professional Ethics
4	B. A.	CC-1 E	Local Self-Government in Maharashtra	Professional Ethics, Gender
5	B. A.	CC-1 C	An Introduction to Political Ideology	Gender
6	B. A.	CC-2 E	Local Self-Government in Maharashtra	Gender
7	B. A.	G1	Chh.Shivaji and His Times	Human Values
8	B. A.	G2	Modern India (1857-1950)	Human Values
9	B. A.	G3	History of The World in 20 Century (1914-1992)	Human Values, Environment and Sustainability
10	B. A.	CC-2(3)	History of Maratha: 1707 to 1818	Gender
11	B. A.	CC-1(3)	History of Maratha:1630 to 1707	Human Values
12	B. A.	1024	अभ्यास पत्रिका क्रमांक १	Gender, Human Values
13	B. A.	11021 A	भा षक कौशल्य वकास आ ण आधुनिक मराठी साहित्य: कथा	Gender, Human Values
14	B. A.	23023	भा षक कौशल्य वकास आ ण आधुनिक मराठी साहित्य प्रकार : कादंबरी	Gender, Human Values
15	B. A.	24023	भा षक कौशल्य वकास आ ण आधुनिक मराठी साहित्य प्रकार : ल लतगद्य	Gender, Human Values
16	B. A.	35023	भा षक कौशल्य वकास आ ण आधुनिक मराठी साहित्य प्रकार : प्रवासवर्णन	Gender, Human Values
17	B. A.	36023	भा षक कौशल्य वकास आ ण आधुनिक मराठी साहित्य प्रकार : क वता	Gender, Human Values
18	B. A.	SEC2C(2)	कार्यक्रम संयोजनातील भा षक	Gender, Human Values

			कौशल्य:भाग १	
19	B. A.	SEC2D(2)	कार्यक्रम संयोजनातील भाषक कौशल्य:भाग २	Gender, Human Values
20	B. A.	23021	आधुनिक मराठी साहित्य:	Gender, Human Values
21	B. A.	24021	मध्ययुगीन मराठी साहित्य	Gender, Human Values
22	B. A.	23022	साहित्य वचार	Gender, Human Values
23	B. A.	24022	साहित्य समीक्षा	Gender, Human Values
24	B. A.	11091B	Vaikalpik Hindi Prashnpatra	Human Values
25	B. A.	CC-1C (G2)	Adhunik Kavya, Kahani Tahta Vyavharik Hindi	Human Values
26	B. A.	DSE-2A (S-2)	Madhyyugin Kavya tatha Kahani Upnyas	Human Values
27	B. A.	CC-1D (G2)	Adhunik hindi vyang sahitya tatha vyaharik Hindi	Human Values
28	B. A.	DSE-2B (S2)	Madhyayugin kavya tatha natak sahitya	Human Values
29	B. A.	SEC-2B	Mdhyam Lekhan	Human Values
30	B. A.	CC -1 E (G3)	Kathetar Vidhey	Human Values
31	B. A.	DSE 2 C (S4)	Bhashavindyan	Human Values
32	B. A.	SEC 2 C	Patkatha Lekhan	Human Values
33	B. A.	CC - 1 F (G 3)	Gazal Vidha aur Patrachar	Human Values
34	B. A.	DSE 1 C (S3)	Hindi Sahitya ka Ithas	Human Values
35	B. A.	SEC 2 D	Sahitya Aur Fimantaran	Human Values
36	B. A.	11151	Agriculture Economics	Environment and Sustainability
37	B. A.	11151	Indian Economy –Problems and Prospects	Environment and Sustainability
38	B. A.	11151	Indian Economic Environment	Environment and Sustainability
39	B. A.	G2	Modern Banking	Professional Ethics
40	B. A.	23153	Financial System	Professional Ethics
41	B. A.	35151	International Economics	Professional Ethics
42	B. A.	SEC-2C	SSE Business Management- I	Professional Ethics
43	B. A.	35152	Indian Economic Development	Environment and Sustainability, Gender
44	B. A.	24361	Environment and Awareness	Environment Sustainability
45	B. A.	Gg-110A	Physical Geography	Environment Sustainability
46	B. A.	Gg-110B	Human Geography	Professional Ethics, Human values
47	B. A.	Gg-201A	Environmental Geography	Environment Sustainability
48	B. A.	Gg-201B	Environmental Geography	Environment Sustainability
49	B. A.	Gg-310A	Geography of Disaster Management	Environment Sustainability
50	B. A.	Gg-310B	Geography of Disaster Management	Environment Sustainability
51	B.Com	VAC 02	Employability Skill Enhancement Programme	Human values
52	B.Com	117B	Marathi-Bhasha Alankar Corporate writing	Professional Ethics
53	B.Com	117B	Marathi-Vagmayinlalit sahitya	Human values

54	B.Com	117B	Marathi-Study of cultural values	Gender
55	B.Com	112	Financial Accounting -Principles & conventions in accountancy (Accounting Standards	Professional Ethics
56	B.Com	112	Financial accounting - Knowledge about GST rates & regulations.	Human values
57	B.Com	113	Business Economics -Understand microeconomics principles and ethics	Professional Ethics
58	B.Com	113	Business Economics -Study the sustainable effect of economic scale	Environment and Sustainability
59	B.Com	115B	Banking and Finance -Visit to the bank and understand its functions	Environment and Sustainability
60	B.Com	115B	Banking and Finance -Corporate ethics of banking at Indian and global level	Professional Ethics
61	B.Com	115B	Banking and Finance -Bank functions related to the classification of bank	Human values
62	B.Com	116C	Marketing -Online, social, and marketing approaches	Environment and Sustainability
63	B.Com	116C	Marketing -Study marketing ethics according to responsibility and respect to	Professional Ethics
64	B.Com	116C	Marketing -Social, monetary and psychological values study of customers	Human values
65	B.Com	231	Business communication methods and their principles Applications of modern communication methods	Professional Ethics
66	B.Com	231	Business Communication-To study the impact of communication environment corporate strategy focus on sustainability	Environment and Sustainability
67	B.Com	231	Business Communication-Soft skills, presentation skills, motivational skills, writing skills	Professional Ethics
68	B.Com	233	Business (Macro) Economics Microeconomic principles and their application	Professional Ethics
69	B.Com	233	Business (Macro) Economics-critical theory skills Quantitative aptitude	Human values
70	B.Com	234	Business management -Corporate structure and its ethics at the global level, Organization and strategy principles of management	Professional Ethics
71	B.Com	234	Business management -Human resource management, decision making and motivational theories and skills	Professional Ethics
72	B.Com	234	Business management -Business environment ethics management	Professional Ethics

			information system (MIS) management case studies	
73	B.Com	235	Elements of company law awareness of elements of company law and its Practices existing company law	Professional Ethics
74	B.Com	235	Elements of company law- Knowledge of company laws	Professional Ethics
75	B.Com	239	Environment and Awareness	Environment Sustainability
76	B.Com	235	Elements of company law-E- governance, E-Commerce E-filing	Environment and Sustainability
77	B.Com	254	Auditing & Taxation	Professional Ethics
78	B.Sc.	PHY-232	Electronics- I	Professional Ethics
79	B.Sc.	PHY-122	Electricity and Magnetism	Professional Ethics
80	B.Sc.	PHY-241	Oscillations, Waves, and Sound	Human Values
81	B.Sc.	PHY- 3510(H)	Energy studies	Environment Sustainability
82	B.Sc.	PHY- 3610(V)	Solar PV System: Installation, Repairing and Maintenance	Professional Ethics, Environment Sustainability
83	B.Sc.	PHY- 3611(Z)	Instrumentation for Agriculture	Professional Ethics
84	B.Sc.	PHY- 3610(V)	Solar PV System: Installation, Repairing and Maintenance	Environment Sustainability
85	B.Sc.	PHY- 3611(Z)	Instrumentation for Agriculture	Environment Sustainability
86	B.Sc.	BO-3511	Benefits & Scope of Biodiversity	Environment Sustainability
87	B.Sc.	BO-3511	Species Diversity	Environment Sustainability
88	B.Sc.	BO-3511	Ecological park	Environment Sustainability
89	B.Sc.	BO-3511	Ecosystem Diversity	Environment Sustainability
90	B.Sc.	BO-3511	Conservation of Biodiversity	Environment Sustainability
91	B.Sc.	BO-3511	Biodiversity awareness programmes	Environment Sustainability
92	B.Sc.	BO-3610	Sustainable Development	Environment Sustainability
93	B.Sc.	BO-3510	Conservation of Endangered & Endemic Medicinal plant	Environment Sustainability
94	B.Sc.	BO-3510	Planning & Seasonal Activities	Environment Sustainability
95	B.Sc.	BO-3610	Management of Paste and Disease and Harvesting	Environment Sustainability
96	B.Sc.	BO-3610	Planning & Seasonal Activities	Environment Sustainability
97	B.Sc.	BO-3610	Management of Paste and Disease and Harvesting	Environment Sustainability
98	B.Sc.	CH-503	Physical Chemistry Practicals	Professional Ethics
99	B.Sc.	CH-506	Inorganic Chemistry Practicals	Professional Ethics
100	B.Sc.	CH-509	Organic Chemistry Practicals	Professional Ethics
101	B.Sc.	CH-603	Physical Chemistry Practicals	Professional Ethics
102	B.Sc.	CH-606	Inorganic Chemistry Practicals	Professional Ethics
103	B.Sc.	CH-609	Organic Chemistry Practicals	Professional Ethics
104	B.Sc.	CH-103	Chemistry Practical- I	Environment Sustainability
105	B.Sc.	CH-203	Chemistry Practical- II	Environment Sustainability
106	B.Sc.	CH-303	Chemistry Practical- III	Environment Sustainability

Loknete Marutrao Ghule Patil Mahavidyalaya

Dahigaon ne, Tal- Shevgaon, Dist- Ahmednagar

1.3.1.- Institution integrates crosscutting issues relevant to Professional Ethics, Gender, Human Values, Environment and Sustainability into the Curriculum

Sr . No.	Year	Name of Activities	Addressed issue (Professional, Ethics, Gender, Human Values, Environment and Sustainability)
1	2021-22	Guidance On Future Opportunity Of Sports	Professional Ethics
2	2021-22	Vachan Prerana Din - APJ Abdul Kalam Birth Anniversary	Professional Ethics
3	2021-22	Covid - 19 Vaccination	Human Values
4	2021-22	World Disability Day	Human Values, Gender
5	2021-22	Rangoli Competition	Gender
6	2021-22	Savitribai Phule Jayanti	Gender, Human Values
7	2021-22	Chhatrapati Shivaji Maharaj Jayanti	Human Values
8	2021-22	Nirbhay Kanya Abhiyan- Self Defence & Health	Gender
9	2021-22	Krushni Vidnyan Kendra Visit	Professional Ethics
10	2021-22	Science Day	Professional Ethics
11	2021-22	Marathi Bhasha Gaurav Din	Professional Ethics
12	2021-22	World Women's Day	Genders
13	2021-22	World Health Day	Human Values
14	2021-22	Role of English Communication Skill	Professional Ethics
15	2021-22	Lecture Series	Professional Ethics
16	2021-22	English Language Day	Professional Ethics
17	2021-22	Field Visit	Professional Ethics
18	2021-22	Swachha Bharat Abhiyan (Swachhata Pandharwadha)	Environment and sustainability
19	2021-22	Azadi ka Amrut Mahostav	Human Values, Professional Ethics, Gender
20	2021-22	Yuva Sapthah (Swami Vivekanand Jayanti)	Human Values
21	2021-22	Rashtra Sant Gadage Maharaj Jayanti	Human Values, Environment and Sustainability
22	2021-22	Savitribai Phule Punyatithi	Gender
23	2021-22	NSS Camp 2021-22	Human Values,

			Environment and Sustainability
24	2021-22	Yoga Day	Human Values
25	2021-22	Sanitizer Distribution	Human Values
26	2020-21	Blood Donation Camp	Human Values
27	2019-20	Welcome Functions	Human Values
28	2019-20	Annabhau Sathe Jayanti & Lokmanya Tilak Death Anniversary	Human Values
29	2019-20	Relief round for Flood Victims	Human Values
30	2019-20	Rakshabandhan	Gender
31	2019-20	Teachers Day	Professional Ethics
32	2019-20	Elocution Competition	Professional Ethics
33	2019-20	N.S.S. Camp	Human Values, Environment and Sustainability
34	2019-20	Birth Anniversary of Swami Vivekanand & Rajmata Jijau	Human Values
35	2019-20	Annual Prize Distribution	Professional Ethics
36	2019-20	Sangit Khurchi Spardha / Fancy Day	Human Values
37	2019-20	Swacchya v swastha bharat abhiyan pandharwada	Human Values, Environment and Sustainability
38	2019-20	Purgrasthana Madat Pheri (Ek Hat madticha) (Maharashtra)	Human Values
39	2019-20	Plantation	Human Values, Environment and Sustainability
40	2018-19	Rakshabandhan	Gender
41	2018-19	Teachers Day	Professional Ethics
42	2018-19	Elocution competition	Professional Ethics
43	2018-19	APJ Abdul Kalam Birth Anniversary	Professional Ethics
44	2018-19	N.S.S Camp	Human Values, Environment and Sustainability
45	2018-19	Marathi Seminar	Professional Ethics
46	2018-19	Vyasanmukti	Human Values
47	2018-19	Swacchya v swastha bharat abhiyan pandharwada	Human Values, Environment and Sustainability
48	2018-19	NSS day	Human Values, Environment and Sustainability
49	2018-19	Swacchta hich seva abhiyan	Human Values, Environment and Sustainability
50	2018-19	Kerala purgrastansathi madat ferri	Human Values
51	2018-19	Rakshabandhan karykram	Gender

52	2018-19	Kranti Jyoti Savitribai Phule Jayanti	Human Values, Gender
53	2018-19	Marathi Bhasha Gourav Din	Human Values
54	2018-19	International Women's Day	Human Values
55	2018-19	Gram swacchata -paryavaran Suraksha	Human Values, Environment and Sustainability
56	2017-18	Swacchya v Swastha Bharat Abhiyan Pandharwada	Environment and sustainability
57	2017-18	International literacy day	Human Values
58	2017-18	Swacchta hich seva Abhiyan	Environment and sustainability
59	2017-18	Kranti Jyoti Savitribai Phule Jayanti	Human Values
60	2017-18	International women's day	Gender
61	2017-18	NSS Camp 2017-18	Environment and sustainability
62	2017-18	Blood donation camp	Human Values

**Co-Ordinator
IQAC**

**L.M.G.P.M., Dahigaon-Ne,
f. Shevgaon, Dist. Ahmednagar**

**I/C Principal
Loknete Mantrao Ghule Patil Mahavidyalaya
Dahigaon-Ne, Tal-Shevgaon, Dist-Ahmednagar**

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे

मराठी विषयाचा पुनर्रचित अभ्यासक्रम - जून २०२१ पासून

तृतीय वर्ष कला (T.Y.B.A.) मराठी

निवड आधारित श्रेयांक पद्धत

Choice Based Credit System [CBCS]

सत्र	विषयाचे नाव	संकेतांक	पूर्वीचे नाव
पहिले	भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : प्रवासवर्णन	[CC - 1 E (3)]	नियमित अभ्यासक्रम
दुसरे	भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : कविता	[CC - 1 F (3)]	G3
पहिले	व्यावहारिक व उपयोजित मराठी : भाग ५	[CC - 1 E (3)]	पर्यायी अभ्यासक्रम
दुसरे	व्यावहारिक व उपयोजित मराठी : भाग ६	[CC - 1 F (3)]	G3
पहिले	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा स्थूल इतिहास : प्रारंभ ते इ.स. १६००	[DSE 1 C (3+1)]	S3
दुसरे	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा स्थूल इतिहास : इ.स. १६०१ ते इ.स. १८१७	[DSE 1 D (3+1)]	
पहिले	वर्णनात्मक भाषाविज्ञान : भाग १	[DSE 2 C (3)+1]	S4
दुसरे	वर्णनात्मक भाषाविज्ञान : भाग २	[DSE 2 D (3)+1]	
पहिले	कार्यक्रम संयोजनातील भाषिक कौशल्ये : भाग १	[SEC 2 C (2)]	DSE विषयांशी निगडित अनिवार्य
दुसरे	कार्यक्रम संयोजनातील भाषिक कौशल्ये : भाग २	[SEC 2 D (2)]	

तृतीय वर्ष कला (T. Y. B. A.)

नियमित अभ्यासक्रम

पहिले सत्र

विषयाचे नाव

भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : प्रवासवर्णन [CC - 1 E (3)]

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

- १ मुद्रित माध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये आत्मसात करणे.
- २ प्रवासवर्णन या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, प्रेरणा, प्रयोजने, वैशिष्ट्ये आणि वाटचाल समजून घेणे.
- ३ नेमलेल्या प्रवासवर्णनाचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	मुद्रित माध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये : अ १ वृत्तलेख : स्वरूप व वैशिष्ट्ये २ अग्रलेख : स्वरूप व वैशिष्ट्ये ३ सदर लेखन : स्वरूप व वैशिष्ट्ये ४ परीक्षण : स्वरूप व वैशिष्ट्ये	१	१५
	ब प्रवासवर्णन साहित्यप्रकार : स्वरूप, प्रेरणा, प्रयोजने, वाटचाल आणि वैशिष्ट्ये		
२	अभ्यासपुस्तक तीन मुलांचे चार दिवस आदर्श पाटील, विकास वाळके, श्रीकृष्ण शेळके साधना प्रकाशन, पुणे	२	३०

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य अध्यापन आणि प्रकार, संपादक श्री. पु. भागवत आणि इतर
२. मराठी प्रवासवर्णनांची वाटचाल, डॉ. नीला पांढरे
३. मराठी वाङ्मय इतिहास, खंड ४, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
४. मराठी वाङ्मय इतिहास, खंड ७, भाग १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
५. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड १ आणि २, अ. ना. देशपांडे
६. प्रवासवर्णन एक वाङ्मयप्रकार, वसंत सावंत
७. प्रदक्षिणा खंड २, वि. ह. कुलकर्णी
८. अग्रलेख, गोविंद तळवलकर, प्रेस्टीज प्रकाशन, पुणे.
९. मुद्रित माध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये : पुस्तक पहिले व दुसरे, य. च. म. मु. वि. नाशिक
१०. आधुनिक मराठी वाङ्मय : स्वरूप, आकलन आणि आस्वाद, सांगळे संदीप
११. <https://shabdakosh.marathi.gov.in/ananya-glossary>
१२. <https://shabdakosh.marathi.gov.in/>

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे

मराठी विषयाचा पुनर्रचित अभ्यासक्रम- जून २०२० पासून

द्वितीय वर्ष कला (S. Y. B. A.) मराठी

निवड आधारित श्रेयांक पद्धत

Choice Based Credit System [CBCS]

सत्र	विषयाचे नाव	संकेतांक	पूर्वीचे नाव
पहिले	भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : कादंबरी	[CC - 1 C (3)]	नियमित अभ्यासक्रम
दुसरे	भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : ललितगद्य	[CC - 1 D (3)]	G2
पहिले	व्यावहारिक व उपयोजित मराठी - भाग ३	[CC - 1 C (3)]	पर्यायी अभ्यासक्रम
दुसरे	व्यावहारिक व उपयोजित मराठी - भाग ४	[CC - 1 D (3)]	G2
पहिले	आधुनिक मराठी साहित्य : प्रकाशवाटा	[DSE 1 A (3)]	S1
दुसरे	मध्ययुगीन मराठी साहित्य : निवडक मध्ययुगीन गद्य, पद्य	[DSE 1 B (3)]	S1
पहिले	साहित्यविचार	[DSE 2 A (3)]	S2
दुसरे	साहित्य समीक्षा	[DSE 2 B (3)]	S2
पहिले	प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन	SEC 2 A (2)	DSE विषयांशी निगडित अनिवार्य
दुसरे	उपयोजित लेखनकौशल्ये	SEC 2 B (2)	DSE विषयांशी निगडित अनिवार्य

दुसरे सत्र
विषयाचे नाव

भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : ललितगद्य [CC - 1 D (3)]

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. ललितगद्य या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, घटक, प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे.
२. नेमलेल्या अभ्यासपुस्तकातील ललितगद्याचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.
३. भाषिक कौशल्यविकास करणे.

घटक		तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	अ	गुगल साधनांचा अध्ययनातील वापर : गुगल फॉर्म, गुगल क्लासरूम, यु ट्यूब.	१	१५
	ब	१ ललितगद्य : स्वरूप आणि घटक २ ललितगद्य : प्रकार आणि वाटचाल		
२		अभ्यासपुस्तक साहित्यरंग संपादक प्रा. डॉ. शिरीष लांडगे, प्रा. डॉ. दिलीप पवार, प्रा. डॉ. जया कदम अक्षर वाङ्मय प्रकाशन, पुणे	२	३०

संदर्भ ग्रंथ :

१. लघुनिबंध ते मुक्तछंद, वि. शं. चौगुले
२. ग्रंथ संवाद, वि. शं. चौगुले
३. मराठी लघुनिबंधाचा इतिहास, डॉ. आनंद यादव
४. निबंध : शास्त्र व कला, डॉ. प्र. न. जोशी
५. मराठी निबंध, प्रा. म. वि. फाटक
६. प्रतिभा साधन, ना. सी. फडके
७. प्रदक्षिणा खंड १ आणि २
८. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, म.सा.प.,पुणे.
९. मराठी प्रवासवर्णनाची वाटचाल, नीला पांढरे
१०. प्रवासवर्णन, वसंत सावंत
११. सायबर संस्कृती, डॉ. रमेश वरखेडे
१२. उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई
१३. ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची, टिमोथी जे. ओ लिअरी
१४. <https://play.google.com/store/apps/details?id=org.mkcl.solar.itmarathi&hl>
१५. <http://www.youtube.com/watch?v=oXAWMH5PDxY>

द्वितीय वर्ष कला (S. Y. B. A.)

नियमित अभ्यासक्रम

पहिले सत्र

विषयाचे नाव

भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : कादंबरी [CC - I C (3)]

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. कादंबरी या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, घटक, प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे.
२. नेमेलेल्या कादंबरीचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.
३. भाषिक कौशल्यविकास करणे.

घटक		तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	अ	१ संगणक आणि मोबाईलवर युनिकोडमधून मराठी मुद्रण. २ कळफलक प्रकार : इनस्क्रिप्ट, फोनेटिक ३ मराठी टंकलेखन आणि युनिकोडचा वापर : गुगल इनपुट, मायक्रोसॉफ्ट इनपुट व इतर साधने	१	१५
	ब	१ कादंबरी : स्वरूप आणि घटक २ कादंबरी : प्रकार आणि वाटचाल		
२		अभ्यासपुस्तक रारंग ढांग - प्रभाकर पेंढारकर मीज प्रकाशन गृह, मुंबई	२	३०

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य अध्यापन आणि प्रकार, संपादक श्री. पु. भागवत आणि इतर.
२. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड ४, ५, ६, संपादक रा. श्री. जोग.
३. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, अ. ना. देशपांडे
४. मराठी कादंबरी : समाजशास्त्रीय समीक्षा, डॉ. रवींद्र ठाकूर
५. मराठी कादंबरीतील प्रादेशिकता, डॉ. भास्कर शेळके
६. मराठी ग्रामीण कादंबरी, डॉ. रवींद्र ठाकूर
७. मराठी कादंबरीचे पहिले शतक, कुसुमावती देशपांडे
८. कादंबरी आणि मराठी कादंबरी, उषा हस्तक
९. मराठी कादंबरी आस्वादयात्रा, संपादक विजया राजाध्यक्ष
१०. मराठी कादंबरी : तंत्र आणि विकास, प्रा. वा. बापट, ना. वा. गोडबोले
११. मराठी प्रादेशिक कादंबरी : तंत्र आणि स्वरूप, डॉ. मदन कुलकर्णी
१२. मराठी कादंबरी : चिंतन आणि समीक्षा, डॉ. चंद्रकांत बांदिवडेकर
१३. कादंबरी : सार आणि विस्तार, डॉ. महेंद्र कदम

मराठी विषयाचा पुनर्रचित अभ्यासक्रम, जून २०२० पासून

Page 2

१४. कादंबरीविषयी, हरिशंभू थोरात
१५. मराठी कादंबरी : परंपरा आणि चिकित्सा, राजेंद्र सलालकर
१६. मराठी कादंबरी आशय आणि आविष्कार, दत्ता घोलेप
१७. सायबर संस्कृती, डॉ. रमेश वरखेडे
१८. उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई
१९. ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची, टिमोथी जे. ओ लिअरी
२०. <https://play.google.com/store/apps/details?id=org.mkcl.solar.itmarathi&hl>
२१. <http://www.youtube.com/watch?v=oXAWMH5PDxY>

दुसरे सत्र
विषयाचे नाव

नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांसाठी मराठी [MIL 2 (2)]

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. संज्ञापनातील नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचे स्वरूप आणि स्थान स्पष्ट करणे.
२. भाषा, जीवनव्यवहार आणि नवमाध्यमे, समाजमाध्यमांचे परस्परसंबंध स्पष्ट करणे.
३. नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांसाठी लेखनक्षमता विकसित करणे.
४. नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांविषयक साक्षरता निर्माण करणे.
५. नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचा वापर आणि परिणाम याबद्दल चर्चा करणे.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	१. भाषा, जीवन व्यवहार आणि नवमाध्यमे, समाजमाध्यमे २. नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचे प्रकार : ब्लॉग, फेसबुक, ट्विटर. ३. नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांविषयक साक्षरता, दक्षता, वापर आणि परिणाम	१	१५
२	१. वेबसाईट आणि ब्लॉग, ट्विटरसाठी लेखन २. व्यावसायिक पत्रव्यवहार	१	१५

संदर्भ ग्रंथ :

- १ सायबर संस्कृती, डॉ. रमेश वरखेडे
- २ उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई
- ३ ओव्ख माहिती तंत्रज्ञानाची, टिमोथी जे. ओ लिअरी
- ४ संगणक, अच्युत गोडबोले, मौज प्रकाशन, मुंबई.
- ५ इंटरनेट, डॉ. प्रबोध चोबे, मनोरमा प्रकाशन, मुंबई.
- ६ व्यावहारिक मराठी, डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
- ७ आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विघ्नात, शिक्रापूरकर दीपक, मराठे उज्ज्वल, उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे.
- ८ भाषांतरमीमांसा, कल्याण काळे, अंजली सोमण.
- ९ व्यावहारिक मराठी, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.
- १० व्यावहारिक मराठी, डॉ. कल्याण काळे, डॉ. दत्तात्रेय पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे.
- ११ व्यावहारिक मराठी, डॉ. लीला गोविलकर, डॉ. जयश्री पाटणकर, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
- १२ व्यावहारिक मराठी, डॉ. सयाजीराजे मोकेशी, डॉ. रंजना नेमाडे
- १३ व्यावहारिक मराठी, डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
- १४ प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये, यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ नाशिक.

- १५ प्रसार माध्यमे आणि मराठी भाषा, संपादक, डॉ.भास्कर शेळके
- १६ व्यावहारिक व उपयोजित मराठी आणि प्रसारमाध्यमांची कार्यशैली, संपादक, डॉ. संदीप सांगळे
- १७ व्यावहारिक आणि उपयोजित मराठी, डॉ. मनोहर रोकडे
- १८ मराठी भाषा उपयोजन आणि सर्जन, प्रा. सुहासकुमार बोबडे
- १९ व्यावहारिक मराठी, संपादक डॉ. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
- २० भाषांतरमीमांसा, संपादक डॉ. रमेश वरखेडे, यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक.
- २१ <https://coe.maharashtra.gov.in/index.php?lang=mr>
- २२ https://coe.maharashtra.gov.in/index.php?option=com_content&view=article&id=116&Itemid=586&lang=mr
- २३ <https://play.google.com/store/apps/details?id=org.mkcl.solar.itmarathi&hl>
- २४ <http://www.youtube.com/watch?v=oXAWMH5PDxY>

द्वितीय वर्ष कला (S. Y. B. A.)

अनिवार्य अभ्यासक्रम

पहिले सत्र

विषयाचे नाव

मराठी भाषिक संज्ञापनकौशल्ये [MIL 2 (2)]

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. प्रगत भाषिक कौशल्यांची क्षमता विकसित करणे.
२. प्रसारमाध्यमांतील संज्ञापनातील स्वरूप आणि स्थान स्पष्ट करणे.
३. व्यक्तिमत्त्व विकास आणि भाषा यांच्यातील सहसंबंध स्पष्ट करणे.
४. लोकशाहीतील जीवनव्यवहार आणि प्रसारमाध्यमे यांचे परस्पर संबंध स्पष्ट करणे.
५. प्रसारमाध्यमांसाठी लेखनक्षमता विकसित करणे.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	१. भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास : सहसंबंध २. लोकशाहीतील जीवनव्यवहार आणि प्रसारमाध्यमे	१	१५
२	प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन १ वृत्तपत्रासाठी बातमीलेखन आणि मुद्रितशोधन २ नभोवाणीसाठी भाषणाची संहितालेखन ३ दूरचित्रवाणीसाठी माहितीपटासाठी संहितालेखन	१	१५

संदर्भ ग्रंथ :

१. भाषांतर मीमांसा, संपा. डॉ. कल्याण काळे, डॉ. अंजली सोमण
२. सायबर संस्कृती, डॉ. रमेश वरखेडे
३. उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई
४. ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची, टिमोथी जे. ओ लिअरी
५. संगणक, अच्युत गोडबोले, मौज प्रकाशन, मुंबई.
६. इंटरनेट, डॉ. प्रबोध चोबे, मनोरमा प्रकाशन, मुंबई.
७. व्यावहारिक मराठी, डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
८. आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात शिकरापूर दीपक, मराठे उज्ज्वल, उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे.
९. भाषांतरमीमांसा, कल्याण काळे, अंजली सोमण.
१०. व्यावहारिक मराठी, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.
११. व्यावहारिक मराठी, डॉ. कल्याण काळे, डॉ. दत्तात्रेय पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे.
१२. व्यावहारिक मराठी, डॉ. लीला गोविलकर, डॉ. जयश्री पाटणकर, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
१३. व्यावहारिक मराठी, डॉ. सयाजीराजे मोकाशी, डॉ. रंजना नेमाडे

दुसरे सत्र
विषयाचे नाव

भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : कविता [CC - 1 P (3)]

अध्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. मराठी साहित्य, भाषिक कौशल्यविकास आणि शासनव्यवहार यांची माहिती घेणे.
२. कविता या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, वाटचाल, प्रेरणा, प्रवृत्ती आणि वैशिष्ट्ये समजून घेणे.
३. नेमलेल्या अध्यासपुस्तकातील निवडक कवितांचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.
४. कविता या साहित्यप्रकारातील विविध आविष्कार व भाषा रूपांची अध्यासपुस्तकातील कवितांच्या आधारे ओळख करून घेणे.

घटक	तपशील	श्रेयांक	तामिका
१	मराठी साहित्य, भाषिक कौशल्यविकास आणि शासनव्यवहार १ राज्यघटनेतील भाषाविषयक तरतुदी २ मराठी राजभाषा अधिनियम ३ मराठीविषयक कार्य करणाऱ्या शासकीय संस्थांचा परिचय	१	१५
	कविता : स्वरूप, वाटचाल, प्रेरणा आणि वैशिष्ट्ये		
२	संपादित अध्यासपुस्तक रूप : कवितेचे संस्कृती प्रकाशन, पुणे	२	३०

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य अध्यापन आणि प्रकार, संपादक श्री. पु. भागवत आणि इतर
२. कवितेचा रूपशोध, म.सु. पाटील, शब्दालय प्रकाशन, पुणे.
३. कविता आणि प्रतिमा, सुधीर रसाळ, मौज प्रकाशन, मुंबई.
४. परंपरा आणि नवता, गो.वि.करंदीकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
५. सुहृदगाथा, प्रस्तावना, गंगाधर पाटील
६. विद्रोही कविता, संपादक, केशव मेश्राम, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
७. निळी पहाट, रा.ग.जाधव
८. साहित्य आणि अस्तित्वभान, दि.पु.चित्रे, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.
९. टीकास्वर्यंवर, भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद.
१०. दलित कविता व दलित साहित्याचे सौंदर्यशास्त्र, म.सु.पाटील, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
११. काव्यार्थ चिंतन, जी.एस.शिवरुद्रप्पा, साहित्य अकादमी
१२. कवितेचा शोध, वसंत पाटणकर, मौज प्रकाशन, मुंबई
१३. सौंदर्य आणि साहित्य, बा.सी.महेंकर
१४. वाङ्मयप्रकार संकल्पना व स्वरूप, संपादक, आनंद वास्कर

Savitribai Phule Pune University, Pune
Proposed Syllabus in History for TYBA (Credit system)
From the Academic Year 2021-22
Under the Faculty of Humanities
Discipline Specific Elective Courses (DSE-4D)- (3) Credit

Semester -VI, Course Title: History of Maharashtra in the 20th Century

Course Objectives:

1. To Introduce the students to the history of 20th Century in Maharashtra
2. To study Political, Social, Economic and Conceptual History of the 20th Century Maharashtra in an Analytical way with the help of Primary Sources.
3. To evaluate contribution of 20th Century in Maharashtra to the establishment of Maharashtra state contribution of successors and later development of the 19th century Maharashtra
4. To study Socio-Religious System of the 20th Century in Maharashtra.

Course Outcomes:

1. Student will develop the ability to analyses sources for 20th Century Maharashtra History.
2. Student will learn significance of regional history and Socio- Religious Reformism foundation of the region.
3. It will enhance their Perception of 20th Century Maharashtra.
4. Appreciate the skills of leadership and the Socio-Religious System of the Maharashtra.

Pedagogy:

Lectures / Visual Presentation / Critical Analysis / Assignments / Test/ e-learning

Course content

Unit I. Thoughts and work of Intellectuals

15

- a) Pandita Ramabai
- b) Rajarshri Chhatrapati Shahu Maharaj
- c) Maharshi Vitthal Ramji Shinde
- d) Maharshi Dhondo Keshav Karve
- e) Maharaja Sayajirao Gaikwad.
- f) Dr. Babasaheb Ambedkar
- g) Karmaveer Bhaurao Patil

७. गर्गे एस. एम. गोपाळ गणेश आगरकर, नॅशनल बुक ट्रस्ट इंडिया, न्यू दिल्ली. १९९६
८. चौसाळकर अशोक, महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे यांचे धर्मविषयक विचार लोकवाङ्मय गृह प्रकाशन मुंबई. २००९
९. चौसाळकर अशोक, महाराष्ट्रातील महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे, लोकवाङ्मय गृह प्रकाशन मुंबई २०११
१०. जावडेकर आचार्य, आधुनिक भारत, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे. २०१०
१३. दीक्षित राजा. एकोणिसाव्या शतकातील महाराष्ट्रातील मध्यम वर्गाचा उदय, डायमंड प्रकाशन, पुणे. २००९
१४. धर्माधिकारी ए. बी. महाराष्ट्रातील समाज सुधारक, चाणक्य मंडळ परिवार प्रकाशन, पुणे. २००७
१६. नंदा बलराम (अनु.), वसंत पळशीकर, गोपाळ कृष्ण गोखले, ब्रिटीश राजवट व भारतीय नेमस्त युग, पुणे १८६६
१७. नरके हरी , फडके य.दि. महात्मा फुले गौरव ग्रंथ, महाराष्ट्र राज्य शिक्षण विभाग, मुंबई. १९९३
१८. पवार जयसिंगराव, राजश्री शाहू स्मारक ग्रंथ, महाराष्ट्र इतिहास प्रबोधनी, कोल्हापूर. १९९९
१९. पाटील व्ही.बी. महाराष्ट्रातील समाजसुधारणेचा इतिहास, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे. १९७८
२०. फाटक एन.आर. न्यामूर्ती महादेव गोविंद रानडे यांचे चरित्र, नीलकंठ प्रकाशन, पुणे. १९६६
२१. फडकुले निर्मलकुमार, लोकहीतवादी कार्य आणि कर्तृत्व, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे. १९७३
२२. बगाडे उमेश, महाराष्ट्रातील प्रबोधन आणि वर्गजाति प्रभुत्व, सुगावा प्रकाशन, पुणे. २००६ ,
२३. भालेराव आनंद. मराठवाड्याचा स्वातंत्र्यसंग्राम. स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ संशोधन संस्था, औरंगाबाद. १९९९
२४. भोळे भा. ल. भारतीय राजकीय विचारवंत, पिंपलापुरे अंड कं. पब्लिशर्स, नागपूर. २०१८
२५. भोळे भास्कर लक्ष्मण, महात्मा ज्योतिराव फुले वारसा आणि वसा, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद. २००१
२६. पंडित नलिनी , महाराष्ट्रातील राष्ट्रवादाचा विकास, मॉडर्न बुक डेपो, पुणे. १९७४
२७. मंगुडकर एम.पी. महाराष्ट्रातील समाज प्रबोधन आणि छत्रपती शाहू महाराजांचे कार्य, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.
२८. मोरे सदानंद. लोकमान्य ते महात्मा. राजहंस प्रकाशन. मुंबई. २००७
२९. रानडे महादेव गो. महाराष्ट्रातील समाज विचार १८१८ ते १८८४, सुविचार प्रकाशन मंडळ, नागपूर .
३०. सरदार ग. बा. अर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठिका, मॉडर्न बुक डेपो , पुणे १९३७.
- ३१ सरदार ग. बा. आधुनिक महाराष्ट्राचे उपेक्षित मानकरी. सुनंदा प्रकाशन, पुणे १९४१.
- ३२ सरदार जी. बी. महात्मा फुले व्यक्ति आणि विचार, ग्रंथाली प्रकाशन. पुणे .
३३. सरदेसाई बी. एन. आधुनिक महाराष्ट्र, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर. २०००.

Savitribai Phule Pune University, Pune

Under the Faculty of Humanities

Structure of Choice Based Credit System for Undergraduate Programme to be Implemented from Academic Year 2020-2021

Subject- History

Semester	Core Courses(CC)	Skill Enhancement Courses (SEC)	Discipline Specific Elective Courses (DSE)
III	CC-1(3) History of the Marathas: (1630-1707)	Any One Choose SEC -1A (2) 1.Bhrahmi Script OR 2.Art &Architecture in Early India OR 3.Digital Documentation OR 4.Tourism Management	DSE-1A (3) 1.Medieval India - Sultanate Period
			Any One Choose DSE-2A (3) 2.Glimpses of the Modern World - Part I OR 3. History of East Asia
IV	CC-2(3) History of the Marathas: (1707-1818)	Any One Choose SEC -2B (2) 5.Modi Script OR 6.Medieval Indian, Art &Architecture OR 7.Popular Indian Culture OR 8.Travel Agency & Tour Business	DSE-1B (3) 4.Medieval India: Mughal Period
			DSE-2B (3) 5. Glimpses of the Modern World - Part II OR 6. History of West Asia

Note- CC - General Course

DSE - Special Course

SEC - Skill Enhancement Course

Savitribai Phule Pune University, Pune

Proposed Syllabus in History for S.Y.B.A. (Credit System) from the academic Year 2020-21

Under the Faculty of Humanities

Core Course-I (CC- 1C)- 3 Credit

Semester -III-History of the Marathas: (1630-1707)

Learning Objectives:

1. To introduce the students to the regional history of medieval Maharashtra and India.
2. To study political, social and conceptual history of the Marathas in an analytical way with the help of primary sources.
3. To evaluate contribution of Chhatrapati Shivaji Maharaj to the establishment of Swarajya, contribution of successors and later development of the Maratha kingdom.
4. To study administrative Institutions of the Maratha.

Learning Outcome:

1. Student will develop the ability to analyse sources for Maratha History.
2. Student will learn significance of regional history and political foundation of the region.
3. It will enhance their perception of 17th century Maharashtra and India in context of Maratha history.
4. Appreciate the skills of leadership and the administrative system of the Marathas.

Pedagogy: Lectures/Visual presentation/ Role play/ Critical analysis/Assignments/Tests/Quiz/ e-learning

Unit-I: Sources and Rise of the Maratha Power	10
a) Literary Sources: Marathi and Foreign Sources (Portuguese, English, French)	
b) Background of the rise of Maratha Power	
c) Shahaji Raje, Rajmata Jijabai and Early Life of Chhatrapati Shivaji Maharaj	
Unit-II: Foundation of Swarajya to the Coronation, Karnataka Expedition	15
a) Relations with Adilshahi: Javali and Afzal Khan episode and its importance	
b) Relations with Mughals: Campaign of Shayasta Khan, Sack of Surat, expedition of Jaisingh, Visit to Agra	
c) Coronation and Karnataka Expedition	
Unit-III: Administration under Chhatrapati Shivaji Maharaj	08
a) Military	
b) Civil	

Unit-IV: Chhatrapati Sambhaji Maharaj to the Maratha War of Independence

12

- a) Chhatrapati Sambhaji Maharaj: Consolidation of power, Relations with Mughals.
- b) Chhatrapati Rajaram Maharaj, Maharani Tarabai and Mughals
- c) Santaji Ghorpade, Dhanaji Jadhav and Ramchandrapant Amatya

Reference Books: English

1. Apte B.K., A History of the Maratha Navy and Merchant Ships, State Board for Literature and Culture, Bombay, 1973.
2. Apte B. K., ed. Chatrapati: Shivaji's Coronation Tercentenary Commemoration. Bombay: University of Bombay, 1974-75.
3. Bakshi, S. R. & Sharma, Sri Kant, The Great Marathas – 5, Marathas: The Administrative System, Deep & Deep Publications Pvt. Ltd., New Delhi, 2000.
6. Chitnis, K.N., Glimpses of Medieval Indian Ideas & Institutions, 2nd edition, Mrs. R K Chitnis, Pune, 1981.
7. Chitnis, K. N., Glimpses of Maratha Socio- Economic History, Atlantic Publishers & Distributors, New Delhi, 1994.
4. Choksey, R.D., Economic Life in Bombay Deccan, Asia Publishing House, Mumbai, 1955.
5. Deshmukh, R.G., History of Marathas, Nimesh Agencies, Bombay, 1993.
8. Duff, James Grant, History of Mahrattas, Vol. I and Vol. II, R. Cambay & Co., Calcutta, 1912.
9. Fukazawa, Hiroshi, The Medieval Deccan – Peasants, Social Systems and States – Sixteenth to Eighteenth Centuries, Oxford University Press, New Delhi, 1991
10. Gordon, Stewart, The New Cambridge History of India, The Marathas, Cambridge University Press, New Delhi, 1998.
11. Gune, Vithal Trimbak, The Judicial System of the Marathas, Deccan College, Pune, 1953
12. Kulkarni, A. R., Maharashtra in the Age of Shivaji, Deshmukh & Co., Poona, 1969.
13. Kulkarni, A. R., Maharashtra: Society and Culture, Books and Books, New Delhi, 2000.
14. Kumar, Raj (ed.), Maratha Military Systems, Commonwealth Publishers, New Delhi, 2004.
15. Mahajan, T. T., Aspects of Agrarian and Urban History of The Marathas, Commonwealth Publishers, New Delhi, 1991.
16. Nadkarni, R.V., The Rise and Fall of the Maratha Empire, Popular Prakashan, Poona, 1966
17. Pagadi Setu Madhavrao, Chhatrapati Shivaji, Continental Prakashan, Pune, 1974
18. Ranade, M.G., Rise of the Maratha Power, University of Bombay, 1961.
19. Sardesai, G.S., The Main Currents of Maratha History, Phoenix Publications, Bombay, 1959.
20. Sardesai, G.S., The New History of the Marathas, Vol I: Shivaji and his Times, Phoenix Publications, Bombay, 1971
21. Sarkar, Jadunath, Shivaji and His Times, 6th edition, Sarkar & sons, 1973.
22. Sarkar, Jadunath, House of Shivaji, Orient Longman, Bombay, 1978.
23. Sen, Surendranath, Administrative System of the Marathas, K.P. Bagchi & Company, Calcutta, 1923.
24. Sen, Surendranath, The Military System of the Marathas, Orient Longmans, Calcutta, 1958.
25. Sen, Surendranath, Administrative System of the Marathas, K.P. Bagchi & Company, Calcutta, 1923.

Savitribai Phule Pune University, Pune

Proposed Syllabus in History for S.Y.B.A. (Credit System) from the academic Year 2020-21

Under the Faculty of Humanities

Core Course-I (CC- 2C)

Semester -IV- History of the Marathas: (1707-1818) - 3 Credit

Learning Objectives:

1. To understand changed nature of Maratha Polity during the Peshwa Period.
2. To examine the dynamics of Maratha Confederacy and reciprocity.
3. To examine role of Marathas and regionality in National politics of 18th Century India.
4. To study administrative system, society and economy of the Peshawa period

Learning Outcome:

1. Students will be able to analyze the Marathas policy of expansionism and its consequences.
2. They will understand the role played by the Marathas in the 18th century India.
3. They will be acquainted with the art of diplomacy in the Deccan region.
4. It will help to enrich the knowledge of the administrative skills and profundity of diplomacy.

Pedagogy: Lectures/Visual presentation/ Role play/ Critical analysis/Assignments/Tests/Quiz/
e-learning

Unit-I: Consolidation and Expansion of the Maratha Power 12

- a) Conflict between Maharani Tarabai and Chhatrapati Shahu Maharaj
- b) Rise of the Peshwas: Balaji Vishwanath- Chauthai and Sardeshmukhi
- c) Peshwa Bajirao I: South and North Expedition

Unit-II: Strengthening of the Maratha Power 10

- a) Peshwa Balaji Bajirao (Nanasaheb)
- b) Third Battle of Panipat: Causes and Consequences
- c) Causes of the defeat of the Marathas

Unit-III: Post Panipat Revival and Downfall 11

- a) Peshwa Madhavrao I
- b) Barbhai Council: Role of Mahadji Shinde and Nana Phadanvis
- c) Downfall of Maratha Power

Unit-IV: Administration and Society during Peshwa Period

12

- a) Maratha Confederacy
- b) Economic Condition
- c) Society: Caste System and Position of Women

References: English

1. Alavi, Seema (ed.), The Eighteenth Century in India, OUP, New Delhi, 2002
2. Ballhatchet, Kenneth, Social Policy and Social Change in Western India, 1817 – 1830, Oxford University Press, 1957.
3. Chandra, Satish, The Eighteenth Century in India: Its Economy and the Role of the Marathas, the Jats, the Sikhs and the Afghans, Kolkata, K.P. Bagchi, 1986.
4. Desai S.V., Social Life in Maharashtra under the Peshwas, Popular Prakashan, Bombay, 1962.
5. Deshmukh, S, Shivakalin va PeshwakalinStree Jeevan, Tilak Maharashtra Vidyapeeth, Pune, 1973.
6. Deshmukh, R.G., History of Marathas, Nimesh Agencies, Bombay, 1993.
7. Dighe, V. G., Peshwa Bajirao I and Maratha Expansion, Karnatak Publishing House, Bombay, 1944.
8. Fukazawa, Hiroshi, The Medieval Deccan – Peasants, Social Systems and States – Sixteenth to Eighteenth Centuries, Oxford University Press, New Delhi, 1991
9. Gawali, P. A., Society and Social Disabilities Under the Peshwas, National Publishing House, New Delhi, 1988.
10. Gokhale, B.G., Poona in the Eighteenth Century. An Urban Study, Oxford University Press, 1987.
11. Gordon, Stewart, Marathas, Marauders, and State Formation in Eighteenth Century India, Oxford University Press, Delhi, 1994.
12. Joshi, V.V., The Clash of Three Empires: A Study of British Conquests of India with Special reference to the Marathas, Kitabistan; Allahabad, 1941.
13. Kale, D.V., Social Life and Manners in Bombay Maharashtra (1750-1800), Bombay, 1927.
14. Kotani, Hiroyuki, Western India in Historical Transition – Seventeenth to Early Twentieth Century's, Manohar Publishers & Distributors, New Delhi, 2002.
15. Kulkarni, Madhukar, PeshwaiteelNyayadaan, MansanmanPrakashan, Pune, 1998.
16. Marshall, P.J. (ed.), The Eighteenth Century in Indian History: Evolution or Revolution? OUP, New Delhi, 2003
17. Mahajan, T. T., Industry, Trade and Commerce During Peshwa Period, Pointer Publishers, Jaipur, 1989.

Revised syllabi (2019 Pattern) for T.Y.B. Com Degree course (CBCS)
Semester – V

SPECIAL ELECTIVE COURSE (Special Course – III)

Banking and Finance-Special Paper III (Sem.V)

(Banking Law and Practices in India – I Course code: 356-B

Total Credits: 04 (Theory 03 + Practical 01=04)

Objectives:

1. To familiarize the Banking Laws and Practice in correlation to the Banking System in India.
2. To understand the legal aspects of Banking transactions and its implication as a Banker and as a customer.
3. To familiarize the students with the Banking Laws and Practices in India.
4. To make students capable of understanding and applying the legal and practical aspects of banking to help them technically sound in banking parlance.

Unit No.	Topic and Contents	No. of Lectures	Teaching Method	Skills to be developed
1.	Banking Regulation Act, 1949: Introduction the objectives and selective provisions : 1.1 Definition of word Banking (Sec 5B) and Bank (Sec 5C) 1.2 Management (sec 10)- Capital (Sec. 11)- Reserve Fund (Sec. 16) - Bank Licensing (Sec. 22) -Branch Licensing (Sec. 23)- Liquid Assets (Sec. 24) 1.3 Profit and Loss Account and Balance Sheet- (Sec.10 A, 10 B, 29 and 30). 1.4 Powers of Reserve Bank of India- Sec.35 and 36	14	Lectures, PPT, Group and Panel Discussion, Library Work, Assignments	Understanding the Banking Regulation Act 1949 with Objectives and selective Provisions.

75

	<p>1.5 Voluntary Amalgamation (Sec. 44A) - Compulsory Amalgamation (Sec. 45)- Liquidation (Sec.45 R)</p> <p>1.6 Banking Regulation Act, 1949 applicable to Cooperative Banks- The Banking Regulation (Amendment) Bill, 2020-Features.</p>			
2.	<p>Negotiable Instruments Act, 1881:</p> <p>2.1 Introduction-Definition-Meaning- Features of Negotiable Instruments.</p> <p>2.2 Types of Negotiable Instruments- Promissory Note, Bill of Exchange and Cheque</p> <p>2.3 Parties in Negotiable Instruments</p> <p>2.4 Negotiation-Presentation-Concepts of Dishonour of Negotiable Instruments</p> <p>2.5 Noting and Protesting</p>	12	Lectures, PPT, Group and Panel Discussion, Library Work, Assignments	Understanding the Provisions of Negotiable Instruments Act, 1881
3.	<p>Insolvency and Bankruptcy Code, 2016</p> <p>3.1 Objectives and importance of IBC, 2016</p> <p>3.2 Applicability</p> <p>3.3 Important definitions: (Sect. 3) Board, Corporate Person, Corporate debtor, Creditor, default, Financial Information, Insolvency Professional, Corporate Applicant, Corporate Guarantor, Insolvency and Bankruptcy.</p> <p>3.4 Corporate Insolvency Resolution Process (Sect.6,7,12,13,14)</p> <p>3.5 Liquidation Process (Sect. 33, 34, 35)</p> <p>3.6 Voluntary Liquidation of Corporate Person (Sect.59)</p> <p>3.7 Fast Track Corporate Insolvency Resolution Process (Sect. 55, 56, 57)</p>	14	Lectures, PPT, Group and Panel Discussion, Library Work, Assignments	Understanding the Objectives, Importance, Selective Definitions and Provisions Insolvency and Bankruptcy

	3.8 Offence and Penalty regarding Corporate (Sect. 68 to 71) 3.9 Bankruptcy Order for Individual and Partnership Firm (Sect.121, 125, 126,128, 138, 139) 3.10 Offence and Penalties regarding Individual (Sect.184 to 187) 3.11 The framework of Insolvency and Bankruptcy Board of India (Sect.188, 196)			
4	Banking Ombudsman Scheme-2006 4.1 Objectives of Banking Ombudsman Scheme-2006 4.2 Important Definitions: Banking Ombudsman, Appellate Authority, Authorised Representative, Complaint, Secretariat 4.3 Appointment and Tenure of Ombudsman 4.4 Power and Duties of Ombudsman 4.5 Procedure for Redressal of Grievance	8	Lectures, PPT, Group and Panel Discussion, Library Work, Assignments	Understanding the details Banking Ombudsman Scheme, 2006
	Total	48		

References:

1. Bangia R.K. (2015), 'Banking Law and Negotiable Instruments', Allahabad Law Agency
2. Banking Regulation Act- 1949, Universal Law Publishing
3. Banking Ombudsman Scheme, 2006 Reserve Bank of India, Mumbai.
4. Insolvency and Bankruptcy Code, 2016- The Gazette of India, New Delhi.
5. Kandasami K.P. (2010), 'Banking Law and Practice', S. Chand Publication
6. K. Natarajan, Yefim Gordon, (2007), 'Banking: Theory, Law and Practice' Himalaya Publishing House
7. Kothari Vinod (2017), 'Tannan's Banking Law and Practice in India' Lexis Nexis Publisher
8. Varshney P.N. (2014), 'Banking Law and Practices', Sultan Chand and Sons

CORE COURSE – IV

Subject: BUSINESS MANAGEMENT -I

Course Code: 234

Total Credits: 03

1. Objectives of the course
 - a. To provide basic knowledge and understanding about various concepts of Business Management.
 - b. To help the students to develop cognizance of the importance of management principles.
 - c. To provide an understanding about various functions of management.
 - d. To provide them tools and techniques to be used in the performance of the managerial job.

2. Depth of the program – fundamental Knowledge

Unit No.	Unit Title	Contents	Purpose / Skills to be developed
1	Management :	<ul style="list-style-type: none">• Meaning definition of Management• Need for Management study• Process and levels of management• Functions of management• Contribution of F.W. Taylor, Henry Fayol, Peter Drucker, Mintzberg and Michel Porter in development of management thoughts	<ol style="list-style-type: none">1. Understanding how management works2. Developing thought process as a manger3. Understanding functions of Management4. Understand the role of Management Thinkers in development of modern management process
2	Understanding Management : Planning and Decision Making	<ul style="list-style-type: none">• Meaning, definition and nature of Planning• Forms and types of Planning• Steps in Planning• Limitations of Planning• Meaning and techniques of Forecasting• Meaning, Types and Steps in Decision Making	<ol style="list-style-type: none">1. How to plan various management activities, programmes and events2. Developing of decision making skills to evaluate various alternatives and situations3. Understanding the concept of forecasting
Unit No.	Unit Title	Contents	Skills to be developed

3.	Management at Work : The process of organizing and staffing	<ul style="list-style-type: none"> • Meaning, Process and Principles of Organizing • Concept of Authority and Responsibility • Delegation of Authority • Difficulties in Delegation of Authority • Need and importance of Staffing • Recruitment : Sources and Methods 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Understanding the importance and process of organisation 2. Understanding authority and process of delegation of authority 3. Understanding process of recruitment
4.	Result orientation : Direction and Team Work	<ul style="list-style-type: none"> • Meaning, Elements, Principles, Techniques and Importance of Direction. • Concept of Team Work, Group Dynamics and principles regarding interpersonal communication and Group Behaviour 	<ol style="list-style-type: none"> 1. How to direct a group / team? 2. Team building skills 3. Winning confidence of group members 4. How to initiate healthy discussions to achieve consensus?

Teaching Methodology

Topic No.	Total Lectures	Innovative methods to be used	Film shows and AV Applications	Project	Expected Outcome
1	12	PowerPoint Presentations, YouTube Videos	Films on Process of Management and Films on Management Thinkers	Poster Presentation on Management Thinkers and their role in present business management	Students will get an idea about the basic managerial process
2	12	PowerPoint Presentations, YouTube Videos	Documentaries	Student group activities which involve Planning and Decision Making	Students will get an idea about how planning works in real life.
3	12	PowerPoint Presentations, YouTube Videos	Lectures on industry experts and documentaries on organizing and staffing	Poster Presentation	Students will understand the process of implementation of both the concepts.
4	12	PowerPoint Presentations, YouTube	documentaries	Student group activities which involve direction and team work.	Students will understand importance of proper direction and

T.Y. B.Com. (Semester -V) (2019 Pattern)

Special Paper-II

Marketing Management-II

Course code – 355 (h)

Objectives:

- The objective of this course is to facilitate understanding of the conceptual framework of marketing and its applications in decision making under various environmental constraints.
- The course will make learners understand how to make effective marketing decisions, including assessing marketing opportunities and developing marketing strategies and implementation plans.

Unit No	Topic	No. of Lectures	Teaching Method	Proposed skills to be developed
1	Market Demand and Sales Forecasting What is Demand? Definition Meaning Determinants Understanding Needs, Wants and Demands in Marketing. Types of Demands in Marketing Meaning of Sales Forecast, Sales Budget and Sales Quota Sales Forecasting Methods Forecasting Techniques	12	Conceptual Learning, Power Point Presentation, Library Work, Assignment.	To equipped with a comprehensive understanding of the key factors in demand and sales forecast.

57

2	Marketing of Non-Profit Organization Non-Profit Organization-Concept, Characteristics Types Problems Need of Marketing of Non-Profit Organization Non-Profit Organization in India	12	Conceptual Learning , Visit Assignment.	Familiarizing the students with the application of the concept & need of marketing in Non-profit organization.
3	Changing Role of Marketing Organizations Meaning of Marketing Organization Types of Marketing Organizations Factors Affecting on Marketing Organization Essentials of an effective Marketing Organizations The changing role of marketing and marketers.	12	Conceptual Learning, Power Point Presentation, Library Work, Case Study.	Understanding marketing organization and its changing role.
4	Brand Building Strategy Concept of Brand Strategy Importance of Building a Brand Strategy Brand Building Strategy key concepts and Steps Various types of Brand Building Strategies Reviewing Brand Building Strategies	12	Conceptual Learning, Power Point Presentation, Group Discussion, Assignment.	Understanding the concept and importance of Building Brand Strategy, as well as its relationship in reviewing to competitive advantage.
	Total	48		

Faculty of Commerce & Management
T Y B Com (Semester V)
(Choice Based Credit System)
Revised Syllabus (2021-22)

CORE COURSE – I

Subject: Auditing

Course Code: 354

Total Credits: 04 (Theory 03 + Practical 01=04)

Objectives of the Course:

1. To acquaint themselves about the Definition, Nature, Objectives and Advantages of Auditing, Types of Audit, Errors and Fraud, Audit Program, Notebook, Working Paper, Internal Control, Check.
2. To get knowledge about concept of Checking, Vouching, Verification and Valuation, Types of Audit Report and Auditing Assurance Standard.
3. To understand the provision related Qualification, Disqualification, Appointment, Removal, Rights, Duties and Liability of Company Auditor and Provisions regarding Tax Audit as per Income Tax Act 1961 (Section 44 AA to 44AE).
4. To know the various new concepts in computerized system and Forensic Audit.

Unit No	Unit Title	Contents	Skills to be developed
1.	Introduction to Principles of Auditing and Audit Process	Definition, Nature-objects-Advantages of Auditing-Types of errors and frauds Various Classes of Audit. Audit programme, Audit Note Book, Working Papers, Internal Control-Internal Check-Internal Audit.	i) Understanding the concept of Auditing, Various type of Audit ii) Help to Find out Errors frauds and help to improve internal control system in business organization.
2.	Checking, Vouching and Audit Report	Test checking-Vouching of Cash Book-Verification and Valuation of Assets and Liabilities. Types of Audit Report-Audit Certificate-Difference between Audit Report and Audit Certificate. Auditing and Assurance Standards. (AAS- 1,2,3,4,5)	i) Know the procedure of vouching, Verification, and Valuation use for audit. ii) To know the terms used in Audit Report, Certificate and Auditing Assurance Standard.
3.	Company Audit and Tax Audit	Company Audit Qualification, Disqualifications, Appointment, Removal, Rights, Duties and liabilities of Company Auditor	i) Understanding provisions for Work as Company Auditor as per Companies Act 2013. ii) Enhance Provisions under Income Tax Act 1961 used

20

		Tax Audit Provisions under Income Tax Act 1961 (Sec 44AA, 44AB, 44AD, 44ADA, 44AE) Recent Amendment made as applicable as per Income Tax Act 1961	for Conduct Tax Audit.
4.	Audit of Computerized Systems & Forensic Audit	Auditing in an EDP Environment General EDP Control – EDP Application Control- Computer Assisted Audit Techniques (Factors and Preparation of CAAT) Forensic Audit Definition, Importance of Forensic Auditor, Services Render by Forensic Auditor, Process of Forensic Auditing and Forensic Audit Techniques and Forensic Audit Report	i) Enhance the knowledge of Computerized Systems ii) Forensic Audit used for new techniques applicable for new business trends.

Teaching Methodology:

Unit No	Total lectures	Innovative Methods to be used	Film Shows and A.V. Applications	Projects / Practical's	Expected Outcome
1	16	Introduction to Principles of Auditing and Audit Process	Lectures of experts available on YouTube About Errors, Frauds, Types of Audit.	Individual assignment of solving practical problems, report review	Acquaint with knowledge and maturity to understand concept of Auditing, types of Audit and Audit Process.
2	12	Checking, Vouching and Audit Report	Lectures of experts available on YouTube and other digital platforms.	Individual assignment of solving practical problems, report review	Conceptual Clarity and Practical understanding of Vouching Verification and valuation and Types of Audit Report.

**Value added course for F.Y.B. Com. Under Choice Based Credit System
w.e.f. academic year 2019-20**

Savitribai Phule Pune University has introduced Choice Based Credit System from the academic year 2019-20.

Students need to earn two credits during first and second semester through completion of two value added courses, i.e. one course for each semester.

Guidelines for value added courses :

1. One value added course each is to be conducted for semester – I and semester – II.
2. Completion of the course is compulsory.
3. Each course will be of 15 (Fifteen) hours and of 30 marks.
4. The course contents may be delivered by the teachers or experts from external agencies as per the requirement; **however, the evaluation must be carried out by the college.**
5. Colleges need to maintain proper records of the course, which consist of attendance of students, nature of assignments and the statement of marks.
6. The credits earned by the students need to be shown in the semester end mark sheet.
7. The evaluation of value added courses may be conducted by adopting any of the following method, suitable to the course:-
 - a. Written test (Objective or descriptive)
 - b. Practical examination
 - c. Laboratory work
 - d. Project
 - e. Presentations
8. **A list of five value added courses is given below; colleges need to choose any two courses; each for a semester.**

Course No. 2 – Employability Skill Enhancement Programme

Objectives of the course:

This programme is designed to aid candidates in their preparation for recruitment through campus or outside campus. The course will enable students to be a better professional through effective communication.. Students will learn skills to present themselves in an effective manner while facing interviews or similar test for placements.

Course Contents:

- Basic Communication Skills
- Reasoning Ability
- Verbal Ability
- Personal Grooming
- Personality Development
- CV Writing Skills
- Interview Techniques

Methods of Instruction

- Lecture
- Class discussion
- Role plays
- Guest speakers
- Written assignments
- Videos

Certification :

The college needs to provide 'Course Completion Certificate' to every student who completes the course successfully. The certificate must contain the grade obtained by the student in the examination.

Savitribai Phule Pune University
Faculty of Commerce & Management
S Y B Com (Semester III)
(Choice Based Credit System)
Revised Syllabus (2019 Pattern)

CORE COURSE – I

Subject: Business Communication-I

Course Code: 231

Total Credits: 04 (Theory 03 + Practical 01=04)

1. Objectives of the Course:

- a. To understand the concept, process and importance of communication.
- b. To acquire and develop good communication skills requisite for business correspondence.
- c. To develop awareness regarding new trends in business communication.
- d. To provide knowledge of various media of communication.
- e. To develop business communication skills through the application and exercises.

Medium of Instruction: English

Unit No.	Unit Title	Contents	Skills to be developed
1	Introduction of Business Communication	1.1 Introduction, Meaning, Definition. 1.2 Characteristics, Importance of communication. 1.3 Principles of communication, Process of communication 1.4 Barriers to communication & Remedies. 1.5 Methods and Channels of Communication.	i. Conceptual Clarity and understanding the Meaning, Characteristics and Importance of communication. ii. To understand the Principles and Process of communication iii. To understand Barriers to communication
2	Business Letters	2.1 Meaning and Importance 2.2 Qualities or Essentials, Physical Appearance 2.3 Layout of Business	i. To understand the importance of business letters. ii. To understand Essentials

		Letter	Qualities of business letters.
3	Soft skills	3.1 Meaning, Need, Importance. 3.2 Elements of soft skills. a) Manners & Etiquettes, Grooming. b) Effective Listening & Speaking c) Interview Skills. d) Presentation e) Group Discussion. f) Problem-solving skills G)Time management abilities	i. To acquire the fundamental knowledge about soft skills ii. To understand the Elements of Soft Skills
4	Resume writing & Job Application letters	4.1 Introduction, essential elements of Bio data, Resume writing, Curriculum Vitae. 4.2 Meaning & Drafting of Job Application letter.	To understand Resume writing and Job application letter.

Teaching Methodology:

Topic No.	Total Lectures	Innovative Methods to be used	Film Shows and A.V. Application	Project	Expected Outcome
1	12	Lecture, PPT Presentation, Poster Presentation, Group Discussion, Library visit, Home Assignment, Pre reading, Class discussion, library visit,	Relevant YouTube Videos, Relevant slide show, online Video, Short Film Show	Individual assignment report	Understanding of basic knowledge of Business Communication

2	10	internet resources Pre reading, Class discussion, internet resources, Lecture, Expert Lecture, PPT / Poster Presentation, Group Discussion, Library /Home Assignment ,Internal Assignment, case study	Relevant You Tub Videos , Short Film Show, A.V Application	Visit to Office	Understanding the importance and Essentials Qualities of business letters.
3	18	Lecture, PPT Presentation Poster Presentation, Group Discussion, Library visit ,Home Assignment ,Pre reading, Class discussion , library visit , internet resources ,students Seminar/Workshop case study	Relevant You Tub Videos.PPT ,AV Application, online video	Presentation	Understanding the knowledge about soft skills.To create awareness about soft skill among the students
4	08	Guest Lectures of eminent Personalities , Group Discussion, Library visit ,Home Assignment ,case study	Online Videos, Relevant slide show , Short Film Show	Individual Resume / Bio-Data Writing	To create ability among the students for writing resume and Job application letter. To create ability among the students for Business Correspondence
Total	48				

References:

Sr. No	Title of Book	Author/s	Publication	Place
1	Business Communication	K. K.Sinha	Galgotia Publishing	New Delhi.

			Company	
2	Business Correspondence & Report Writing	R. C. Sharma & Krishan Mohan	Tata McGraw Hill Publishing Co. Ltd.	New Delhi.
3	Communication	C.S. Rayudu	Himalaya publication	Mumbai
4	Business Communication	Asha Kaul	Prentice Hall of India	New Delhi.
5	Business Communication	Vasishth Neeru & Rajput Namita	Kitab Mahal	Allahabad
6	Soft Skills	Dr. Alex	S.Chand Publication	Delhi
7	Essentials of Business Communication	Rajendra Pal & Korlahalli	Sultan Chand & Sons	New Delhi.
8	Managerial Communication	P. D. Chaturvedi & Mukesh Chaturvedi	Pearson	Delhi

Guidelines for completion of Practical's:

- 1) At least three Practical's should be completed during each semester by students in consultation with subject teacher.
- 2) Practical should be based on visit as well as library assignments, Project based, Activity based.
- 3) A subject teacher has special privileges to make the allotment of practical topics.
- 4) Students should discuss with the subject teacher at the time of selection of practical topics.
- 5) If a student fails to complete minimum number of practical's, then the student shall not be eligible for appearing at the practical examination.

Paper	Semester	Title of the Paper
G -2	III & IV	Financial System
S -1	III & IV	Micro Economics
S -2	III & IV	Macro Economics

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure

Faculty of Humanities

B.A. Second Year Syllabus

Semester Pattern Effective from 2020-21

Subject: **Economics**

Semester	Core Course	Paper No	Name of Paper	Lectures / week	Total No. of Lectures	CA Marks	ESE Marks	Total	Credits
Semester III	Economics DSE – 1A	S1	Micro Economics - I	4	55	30	70	100	3
	Economics DSE – 2A	S2	Macro Economics- I	4	55	30	70	100	3
	Economics CC-1C	G2	Financial System - I	4	55	30	70	100	3
	SEC-I SEC -2A		Basic Concept of Research Methodology - I	3	45	15	35	50	2
	Total			15	210	105	245	350	11
Semester IV	Economics DSE – 1B	S1	Micro Economics- II	4	55	30	70	100	3
	Economics DSE – 2B	S2	Macro Economics- II	4	55	30	70	100	3
	Economics CC -1D	G2	Financial System- II	4	55	30	70	100	3
	SEC-II SEC -2B		Basic Concept of Research Methodology - II	3	45	15	35	50	2
	Total			15	210	105	245	350	11
Grand Total (Sem. III & IV)				30	420	210	490	700	22

SEC = Skill Enhancement Course
CC - Core Course
CA - Continuous Assessment
ESE -End Of Semester Examination

S.Y.B.A. Economics (Revised Syllabus)
Choice Based Credit System (CBCS)

G -2. Financial System

Preamble:

A financial system is a network of financial institutions, financial markets, financial instruments and financial services to facilitate the transfer of funds. It serves as a backbone of any economy. This paper aims to provide knowledge about the financial system in the country. It also aims to introduce international financial institutions operating in the global economy. The present era is the one with huge changes, development and challenges in every sector. This paper on financial system will also highlight some of the important changes taking place in the Indian financial sector.

Objectives (Course Outcomes) of the Paper:

- To understand fundamentals of modern financial system.
- To understand the recent trends and developments in banking system.
- To understand the role of the Reserve Bank of India in Indian financial system.
- To provide the knowledge of various financial and non-financial institutions.
- To provide the students the intricacies of Indian financial system for better financial decision making.

Method of Teaching:

Classroom lectures, Use of ICT, YouTube lectures, Online PPTs, Group Discussions, Teacher driven Power Point Presentations

Semester III
CC-1C - Financial System I

Unit	Name and Contents	Number of Lectures
1	Indian Financial System	
1.1	Introduction: Meaning, Nature, Role and Importance of Indian Financial System.	12
1.2	Structure of Indian Financial System.	
1.3	Characteristics and Functions of Components of Indian Financial System.	
2	Banking in India	
2.1	Commercial Banks (Public Sector Banks, Private Sector Banks, Foreign Banks): Management, Organization and Functions.	10
2.2	Regional Rural Banks and Co-operative Banks: Evolution, Management and Organization, Loan Management, Functions, Problems and Measures to solve the problem.	
3	Financial Markets in India	
3.1	Classification of Financial Market.	12
3.2	Indian Money Market: Features, Functions and Instruments.	
3.3	Indian Capital Market: Features, Functions and Instruments.	
3.4	Foreign Exchange Market: Role and Importance.	
4	Important Financial Institutions	
4.1	Meaning and Importance of Financial Institutions.	14
4.2	Stock Markets: NSE and BSE: Meaning & Functions.	
4.3	Non-Banking Financial Intermediaries: Meaning and Functions.	
4.4	Role and Functions of Financial Institutions in India with reference to UTI, LIC, GIC	

Semester IV
CC -1D - Financial System II

Unit	Name and Contents	Number of Lectures
1	Reserve Bank of India	12
1.1	Structure and Role of RBI in Indian Economy	
1.2	Major Functions of RBI.	
1.3	Monetary Policy: Tools and their Limitations.	
2	Other Financial Regulators in India	10
2.1	SEBI: Role and Functions.	
2.2	IRDA: Role and Functions.	
3	International Financial Institution	14
3.1	Role, Structure, Objectives and Functions of IMF.	
3.2	Role, Structure, Objectives and Functions of World Bank.	
3.3	Role, Structure, Objectives and Functions of Asian Development Bank.	
3.4	Role, Structure, Objectives and Functions of BRICS Bank.	
4	Recent Developments in Indian Financial Sector	12
4.1	Objectives and Outcomes of Changing Landscape of Banking Sector in India.	
4.2	Insolvency and Bankruptcy Code.	
4.3	Alternate Source of Finance.	
4.4	Risk Management in Banking Sector.	

Basic Reading List:

1. The Indian Financial System, Markets, Institutions and Services, Bharati V.Pathak, Kindle Edition.
2. Indian Financial System, Jaydeb Sarkhel, Seikh Salim, McGraw-Hill India Pvt. Ltd. Chennai, 2018.
3. Indian Banking, R. Parmehwaram & S. Natrajan , S. Chand Publishing, Delhi.

4. Non-Banking Financial Companies in India: Functioning & Reforms, Jafor Ali Akhan, New Century Publications, 2010
5. Indian Financial Markets, Ajay Shah, Michael Gorham and Susan Thomas, Elsevier, 2008.
6. The Story of the Reserve Bank of India, Rahul Bajoria, Kindle Editon.

Advanced Reading List:

1. Securities Market and Products: Mr. Sunder Sankaran, Taxman Publication Pvt. Ltd New Delhi.
2. Financial System & Economic Reforms: P. Mohan Rao, Deep & Deep Publication Pvt. Ltd. New Delhi 2008.
3. Indian Banking Towards 21st Century : Chawla A.S. & others, Deep & Deep Publications, New Delhi.
4. Black Money & Indian Economy: Bhadane J R, International Publications, 2018.
5. Financial Institutions And Markets: Jitendra Mahakund and L.M. Bhole, McGraw Hill India, 2017.

बी. ए. द्वितीय वर्ष कला (शैक्षिक वर्ष 2020-2021 से)

तृतीय अयन (Third Semester)

पाठ्यचर्या : CC-1C (G-2) आधुनिक काव्य, कहानी तथा व्यावहारिक हिंदी

3 कर्मांक (Credit)

उद्देश्य :

1. छात्रों को काव्य साहित्य से परिचित कराना।
2. छात्रों को कहानी साहित्य से परिचित कराना।
3. छात्रों को हिंदी कारक-व्यवस्था समझाना।
4. शब्द युग्म का अर्थ लिखकर प्रत्यक्ष वाक्य में प्रयोग समझाना।
5. संक्षेपण लेखन का प्रत्यक्ष बोध कराना।
6. सर्जनात्मकता का विकास कराना।

इकाई	पाठ्यविषय	तासिकाएँ
इकाई- I	काव्य साहित्य : 1) नाच - अज्ञेय 2) देश कागज पर बना नक्शा नहीं होता - सर्वेश्वरदयाल सक्सेना 3) एकलव्य से संवाद 1 - अनुज लुगुन 4) हॉकी खेलती लडकियाँ - कात्यायनी 5) कूड़ा बीनते बच्चे - अनामिका। उक्त रचनाओं का, कथ्यगत एवं शिल्पगत अध्ययन।	15 तासिकाएँ
इकाई- II	कहानी साहित्य : 1) धरती अब भी घूम रही है - विष्णु प्रभाकर 2) दूसरे - कमलेश्वर 3) सजा - मन्नू भंडारी 4) सलाम - ओमप्रकाश वाल्मीकि 5) छावनी में बेघर - अल्यना मिश्र उक्त रचनाओं का, कथ्यगत एवं शिल्पगत अध्ययन।	15 तासिकाएँ
इकाई- III	साहित्येतर पाठ्यक्रम : 1) हिंदी कारक व्यवस्था। 2) शब्द युग्म (50) अर्थ लिखकर वाक्य में प्रयोग। 3) संक्षेपण।	15 तासिकाएँ

संदर्भ ग्रंथ :

1. 'हिंदी साहित्य और भाषा' – संपा. हिंदी अध्ययन मंडल, सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय, पुणे, राजकमल प्रकाशक, नई दिल्ली।
2. हिंदी व्याकरण – पं. कामताप्रसाद गुरु, प्रकाशन संस्थान, नई दिल्ली।
3. प्रयोजनमूलक हिंदी – डॉ. माधव सोनटक्के, लोकभारती प्रकाशन, नई दिल्ली।
4. प्रयोजनमूलक हिंदी की नयी भूमिका – कैलाशनाथ पांडेय, लोकभारती प्रकाशन, नई दिल्ली।

9	Demonstration of Hybridization Techniques (Emasculation, Hand Pollination, Bagging and Tagging) in cotton and tomato.	01
9	Effect of chemical mutagens on seed germination and seedling growth.	01
10	Study of pollen viability and floral morphology of crops	01
11	To test seed moisture by hot air oven method	01
12	To study germination methods (Paper, Sand and Soil)	01
13	Physical purity analysis of seed sample	01
14	Visual examination of dry seeds for disease symptoms	01
15	To study any one common seed insect pest w.r.t to their life cycle, way of infestation/damage, symptoms and control measures.	01
16	Visit to a Plant Breeding Research Centre/ Seed Industry and report submission	01

Note: Submission of minimum 10 seed samples along with their botanical names, family, variety etc. to the department at the time of final practical examination

Skill Enhancement course

T.Y.B.Sc. Botany CBCS Pattern
(Semester VI, Paper X) 2020-2021

BO 3610: Nursery and Gardening Management- 2 Credits (30 Lectures)

Sr. No.	Topic Details	No. of Lectures
	Credit-I Nursery Management	15
1	Nursery: definition, objectives and scope and building up of infrastructure for nursery, planning and seasonal activities - Planting - direct seeding and transplants.	03
2	Seed: Structure and types - Seed dormancy; causes and methods of breaking dormancy - Seed storage: Seed banks, factors affecting seed viability, genetic erosion -Seed production technology - seed testing and certification.	03
3.	Vegetative propagation: air-layering, cutting, selection of cutting, collecting season, treatment of cutting, rooting medium and planting of cuttings - Hardening of plants- greenhouse - mist chamber, shed root, shade house and glass house.	09

Credit-II Gardening Management		15
4	Gardening: definition, objectives and scope - different types of gardening - landscape and home gardening - parks and its components - plant materials and design -computer applications in landscaping - Gardening operations: soil laying, manuring, watering, management of pests and diseases and harvesting.	08
5.	Sowing/raising of seeds and seedlings - Transplanting of seedlings - Study of cultivation of different vegetables: cabbage, brinjal, lady's finger, onion, garlic, tomatoes, and carrots - Storage and marketing procedures.	07

Suggested Readings

1. Bose T.K. & Mukherjee, D., Gardening in India, Oxford & IBH Publishing Co., New Delhi. 1972.
2. Sandhu, M.K., Plant Propagation, Wile Eastern Ltd., Bangalore, Madras. 1989.
3. Kumar, N., Introduction to Horticulture, Rajalakshmi Publications, Nagercoil. 1997.
4. Edmond Musser & Andres, Fundamentals of Horticulture, McGraw Hill Book Co., New Delhi.
5. Agrawal, P.K. Hand Book of Seed Technology, Dept. of Agriculture and Cooperation, National Seed Corporation Ltd., New Delhi. 1993.
6. Janick Jules. Horticultural Science. (3rd Ed.), W.H. Freeman and Co., San Francisco, USA. 1979.

**T.Y.B.Sc. Botany CBCS Pattern
(Semester VI, Paper X) 2020-2021**

BO 3611: Biofertilizers- 2 Credits (30 Lectures)

Sr. No.	Topic Details	No. of Lectures
Credit-I		
1	Introduction: 1.1 Introduction, Scope and importance of Biofertilizers 1.2 General account of the microbes used as Biofertilizers	02
2	Bacterial Biofertilizers 2.1. Isolation of Rhizobium, Identification, Mass multiplication, Carrier based inoculants. 2.2. Azospirillum isolation and mass multiplication, carrier based	09

	<p>inoculants and associative effect of different organisms</p> <p>2.3. Azotobacter, classification and characteristics</p> <p>2.4. Crop response to Azotobacter inoculum, Mass multiplication of Azotobacter</p> <p>2.5. Applications of Azospirillum</p> <p>2.6. Phosphate solubilizing Bacteria</p>	
3.	<p>Algal Biofertilizers</p> <p>3:1. Cyanobacteria (Blue Green Algae): Isolation of Anabaena from Azolla, Mass Multiplication of Anabaena</p> <p>3.2. Azolla - Anabaena relationship</p> <p>3.3. Biological Nitrogen fixation</p> <p>3.4. Blue Green algae in a rice cultivation.</p> <p>3.5. Applications of BGA</p>	04
Credit-II		15
4	<p>Fungal Biofertilizers</p> <p>4.1. Introduction, Occurrence and Distribution of Mycorrhizal association.</p> <p>4.2. Types of Mycorrhizal association, growth and yield - colonization of VAM - Vesicular Arbuscular Mycorrhiza</p> <p>4.3. Mycorrhizal applications in agriculture</p>	09
5.	<p>Compost and Manure</p> <p>5.1. Organic Farming, green manuring, organic manures and their uses</p> <p>5.2. Recycling by composting method of biodegradable, municipal, agricultural and industrial wastes</p> <p>5.3. Biocompost making methods, Types and methods of vermicomposting</p> <p>5.4. Benefits of vermicompost, field applications</p>	06

Suggested readings

1. Dubey, R. C. (2005). A text book of Biotechnology. S. Chand & Co. New Delhi, India.
2. Kumaresan, V. (2005). Biotechnology. Saras Publication, New Delhi, India.
3. Sathe, T. V. (2004). Vermiculture and Organic Farming. Daya Publishers, Delhi, India.
4. Jshon, Jothi Prakash, E. (2004). Outline of Plant Biotechnology. Emkay Publication, New Delhi, India.
5. Subha Rao, N. S. (2000). Soil Microbiology. Oxford and IBH Publishers, New Delhi, India.
6. Vayas, S. C., Vayas S. and Modi, H. (1990). Biofertilizers and Organic Farming. Ekta Publication, Nanded, India.

Webliography

1. Production of various Biofertilizers. www.biologydiscussion.com
2. Biofertilizers vikaspedia.in
3. www.solverchem.com

Skill Enhancement course

T.Y.B.Sc. Botany CBCS Pattern
(Semester V, Paper XI) 2020-2021

BO 3511: Plant Diversity and Human Health - 2 Credits (30 Lectures)

Sr. No.	Topic Details	No. of Lectures
Credit-I		15
1.	Plant diversity and its scope- Genetic diversity, Species diversity, Plant diversity at the ecosystem level,	03
2	Agrobiodiversity and cultivated plant taxa, wild taxa. Values and uses of Biodiversity: Ethical and aesthetic values, Precautionary principle, Methodologies for valuation, Uses of plants, Uses of microbes.	05
3.	Loss of Biodiversity: Loss of genetic diversity, Loss of species diversity, Loss of ecosystem diversity, Loss of agrobiodiversity, Projected scenario for biodiversity loss,	04
4.	Management of Plant Biodiversity: Organizations associated with biodiversity management-Methodology for execution-IUCN, UNEP, UNESCO, WWF, NBPGR; Biodiversity legislation and conservations.	03
Credit-II		15
5	Conservation of Biodiversity: Conservation of genetic diversity, species diversity and ecosystem diversity, In situ and ex situ conservation, Social approaches to conservation, Biodiversity awareness programmes, Sustainable development.	08
6.	Role of plants in relation to Human Welfare; a) Importance of forestry their utilization and commercial aspects b) Avenue trees, c) Ornamental plants of India. d) Alcoholic beverages through ages. Fruits and nuts: Important fruit crops their commercial importance. Wood and its uses.	07

Suggested Readings

Krishnamurthy, K.V. (2004). An Advanced Text Book of Biodiversity - Principles and Practices. Oxford and IBH Publications Co. Pvt. Ltd. New Delhi.

1.	Cytological techniques-preparation of Fixatives, preparation of stains (Aceto carmine and Aceto-orcein).	01
2	Isolation of nuclei and characterization	01
3	Study of various stages of mitosis and meiosis	01
4	Induction of C metaphase in suitable plant material	01
4	Study of Chromosomes Morphology (from colchicines pretreated Onion root tip cells)	01
6	Isolation of plant genomic DNA by suitable method.	01
7	Estimation of Plant DNA by DPA method	01
8	Extraction and estimation of RNA by Orcinol Method	01
9	To study the monohybrid and dihybrid crosses with suitable data and its analysis by Chi-Square test.	01
10	Induction of tetraploidy in onion root cells and preparation of squash for observation of tetraploid cells.	01
11	Preparation of salivary gland chromosomes in <i>Chironomous</i> larvae.	01
12	Study of human genetic traits viz. PTC taste sensitivity, earlobe and rolling tongue, height, Skin colour, Hair colour, Eye colour in known population.	01
13	Genetic problems on gene mapping using three point test cross data.	01
14	Study of structural heterozygotes (multiple translocations) in <i>Rhoeo</i> .	01
15	Problems on quantitative inheritance. (Cob length in Maize)	01
16	Problems on Multiple Alleles. (Blood group in Human)	01

Skill Enhancement course

T.Y.B.Sc. Botany CBCS Pattern
(Semester V, Paper X) 2020-2021
BO 3510: Medicinal Botany - 2 Credits (30 Lectures)

Sr. No.	Topic Details	No. of Lectures
Credit-I		15
1.	Medicinal Plants: History, Scope and Importance	01
2	Indigenous Medicinal Sciences; Definition and Scope	01
3.	Ayurveda: History, origin, panchamahabhutas, saptadhatu and tridosha concepts, Rasayana, plants used in ayurvedic treatments	04
4.	Siddha: Origin of Siddha medicinal systems, Basis of Siddha system, plants used in Siddha medicine.	02
5	Unani: History, concept: Umoor-e- tabiya, tumors treatments/ therapy, polyherbal formulations.	02
6	Conservation of endangered and endemic medicinal plants: Definition: endemic and endangered medicinal plants, Red list criteria; In situ conservation: Biosphere reserves, sacred groves, National Parks; Ex situ conservation: Botanic Gardens, Ethnomedicinal plant Gardens.	05
Credit-II		15
5	Propagation of Medicinal Plants: Objectives of the nursery, its classification, important components of a nursery, sowing, pricking, use of green house for nursery production, propagation through cuttings, layering, grafting and budding.	05
6.	Ethnobotany and Folk medicines: Definition; Ethnobotany in India: Methods to study ethnobotany; Applications of Ethnobotany: National interacts, Palaeo-ethnobotany.	05
7.	Folk medicines of ethnobotany, ethnomedicine, ethnoecology, ethnic communities of India. Application of natural products to certain diseases- Jaundice, cardiac, infertility, diabetics, Blood pressure and skin diseases.	05

Suggested Readings

1. Trivedi P C, 2006. Medicinal Plants: Ethnobotanical Approach, Agrobios, India.
2. Purohit and Vyas, 2008. Medicinal Plant Cultivation: A Scientific Approach, 2nd edn. Agrobios, India.

Photographs of Various Activities

Guidance On Future Opportunity Of Sports

Dr.A.P.J. Abdul Kalam Birth Anniversary

Covid -19 Vaccination camp

जिल्ह्यात १०० टक्के लसीकरणाचे उद्दिष्ट

जिल्हा परिषद अध्यक्षा राजश्री घुले; दहिगावने येथे लसीकरण शिबिरास प्रतिसाद

दहिगावने : पुढारी वृत्तसेवा

कोरोनाच्या तिसऱ्या लाटेचा संभाव्य धोकाही टळला असला तरी, कोरोना पूर्णपणे संपलेला नाही. लसीकरण हाच त्यावर एकमेव उपाय आहे. त्यामुळे कोरोना परिस्थितीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी १०० टक्के लसीकरण करण्याचे उद्दिष्ट आरोग्य विभागाच्या सहकार्याने पूर्ण करण्याचा उद्देश असल्याचे प्रतिपादन जिल्हा परिषदेच्या अध्यक्षा राजश्री घुले यांनी केले.

दहिगावने येथील लोकनेते मारुतराव घुले पाटील महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना विद्यार्थी विकास मंडळ व क्रीडा विभाग आणि प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'युवा स्वास्थ्य मिशन' अंतर्गत

कोविड प्रतिबंधात्मक लसीकरण शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी अध्यक्षा घुले होत्या. यावेळी गटविकास अधिकारी महेश डोके, तालुका आरोग्य अधिकारी संकल्प लोणकर, सुरेश पाटेकर, डॉ. कैलास कानडे, कृषी विज्ञान केंद्र प्रमुख शामसुंदर कौशिक, नवजीवन प्राचार्य अशोकराव उगलमुगले, उपप्राचार्या उषाताई नरवडे, पर्यवेक्षक गणपत कणसे, प्राचार्य डॉ. शरद कोलते, वाकडी सरपंच अमोल गायकवाड, पंचायत समिती सदस्य भाऊसाहेब क्षीरसागर, गटविकास अधिकारी शैलजा राऊळ, दहिगावने सरपंच सुभाष पवार, सेवा सोसायटी अध्यक्ष शब्बीर शेख, उपाध्यक्ष बाळासाहेब मरकड आदी

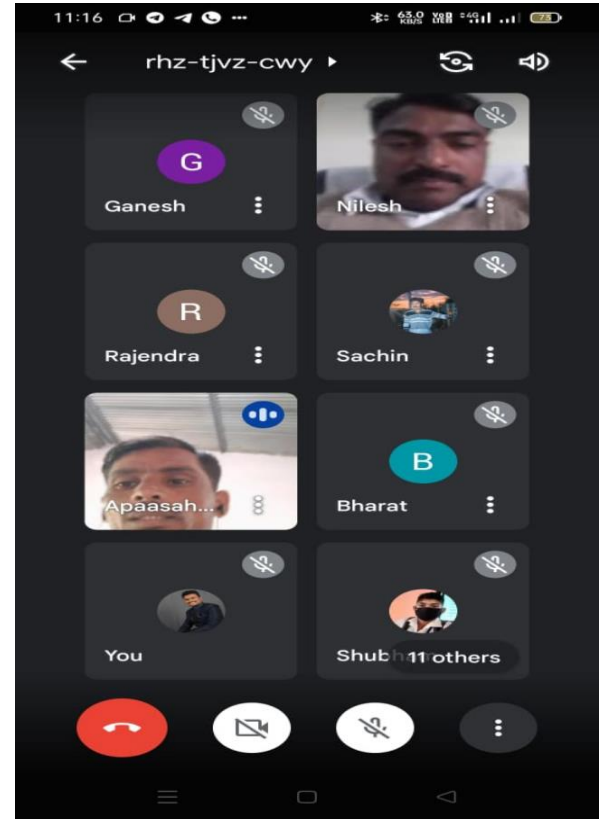
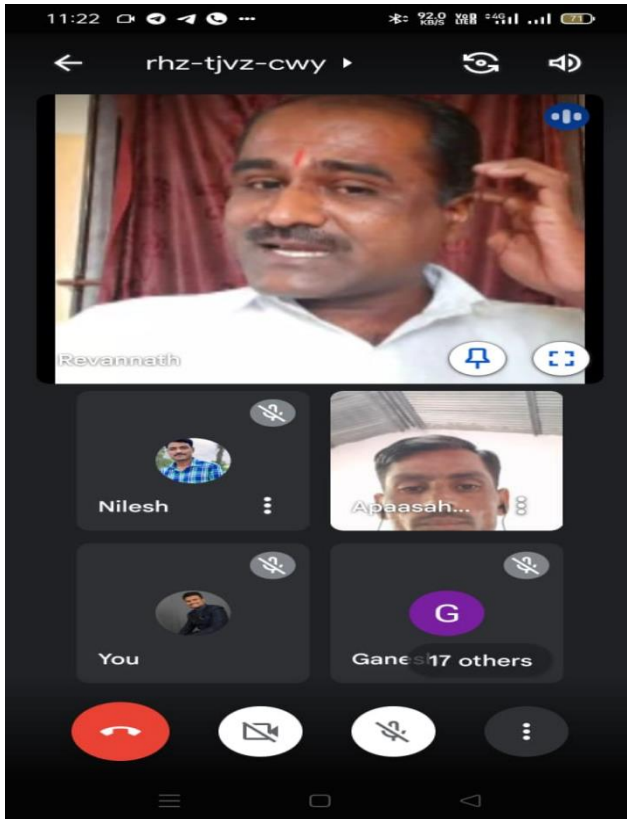

दहिगावने : कोविड प्रतिबंधात्मक लसीकरण शिबीरप्रसंगी जिल्हा परिषद अध्यक्षा राजश्री घुले, डॉ. कैलास कानडे आदी. (छाया : शंकर मरकड) उपस्थित होते.

जिल्ह्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील अधिकारी, कर्मचारी यांची कोरोना काळात कौतुकास्पद कामगिरी राहिली आहे. या आधारेच आपण जिल्ह्यातील कोरोना परिस्थिती नियंत्रणात ठेऊ शकलो, अशा शब्दात

अध्यक्षा घुले यांनी आरोग्य यंत्रणेचे कौतुक केले. प्रास्ताविक डॉ. कैलास कानडे व प्रा. आप्पासाहेब खंडागळे यांनी केले. सूत्रसंचालन डॉ. सुकाळकर व डॉ. राजेंद्र नावदे आणि डॉ. अश्विनी देशमुख यांनी केले. आभार प्रा. डॉ. नीलेश खरात यांनी मानले.

World Disabled Day

Savitribai Phule Birth Anniversary

Rangoli Competition

Chhatrapati Shivaji Maharaj Birth Anniversary

धुले पाटील महाविद्यालयात शिवजयंती साजरी

एरंडगाव : शेवगाव तालुक्यातील जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ दहिंगाव-ने संचालित, लोकनेते मारुतराव धुले पाटील महाविद्यालयात येथे महाराष्ट्राचे आराध्य दैवत छत्रपती शिवाजी महाराज यांची जयंती मोठ्या उत्साहात साजरी करण्यात आली.

कार्यक्रमाची सुरुवात छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या प्रतिमा पूजनाने झाली. कार्यक्रमास शेवगाव येथील न्यू आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेजचे प्रा. सोपान नवथर प्रमुख व्याख्याते म्हणून उपस्थित होते. अध्यक्षस्थानी जनता शिक्षण प्रसारक मंडळाचे प्रशासकीय अधिकारी कारभारी नजन होते. या वेळी प्राचार्य डॉ. शरद कोलते, नवजीवन विद्यालयाचे प्राचार्य अशोक उगलमुगले आदी मान्यवर उपस्थित होते.

प्रा. नवथर म्हणाले की, शिवाजी महाराजांइतके वादातीत शिवचरित्र दुसऱ्या कोणत्याही महापुरुषांचे नाही. त्यांच्या आयुष्यातील घटनांचे नाट्यीकरण करून त्यांच्या कर्तव्यगारीवर दैवीवादाची झालर

चढवली जाते. शिवाजी महाराजांना देव वनून ते माणूस असल्याचे नाकारले जाते. अलंकारिक व उपरोधिक भाषा वापरून इतिहासातील खऱ्या पुराव्यांना दूर लोटले जाते.

नजन सर म्हणाले की, छत्रपती शिवाजी महाराजांप्रमाणे समानता, न्याय, कर्तव्यनिष्ठ, पर खोला मातेसमान मानणे, कठोर परिश्रम, धाडस, कल्पना शक्ती, या तत्वांचा तरुणांनी अंगीकार केल्यास खऱ्या

अर्थाने शिवजयंती साजरी करण्याचे सार्थक होईल. या वेळी प्राचार्य डॉ.शरद कोलते यांनीही मनोगत व्यक्त केले. विद्यार्थ्यांनी शिवजन्मावर आधारित नाटिका सादर केली. या वेळी महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक, प्रशासकीय कर्मचारी वृंद व विद्यार्थी उपस्थित होते. प्रस्ताविक प्रा.धर्मजय धुले यांनी केले. सूत्रसंचालन डॉ.राजेंद्र नावदे यांनी केले. डॉ.निलेश खरात यांनी आभार मानले.

घुले पाटील महाविद्यालयात निर्भय कन्या अभियान संपन्न

भारतनामा
दहिगाव-ने (प्रतिनिधी)

सावित्रीबाई फुले पुणे, विद्यापीठ पुणे व लोकरनेते मारुतराव घुले पाटील महाविद्यालय दहिगाव-ने विद्यार्थी विकास मंडळ यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित निर्भय कन्या अभियान महाविद्यालयामध्ये आयोजित करण्यात आले होते. कार्यक्रमाची सुरुवात सरस्वती पूजनाने झाली.

या कार्यक्रमाला डॉ.सिकंदर शेख हे प्रमुख व्याख्याते म्हणून उपस्थित होते. त्यांनी आपल्या व्याख्यानांमध्ये सांगितले की, आज मुली शिक्षण व नोकरीसाठी बाहेर पडतात. युत्पन्न रोज घडणा-या मुली व महिलांच्या अत्याचाराच्या घटना वाचून मन धास्तावते. त्यामुळे आजच्या काळाची गरज म्हणून मुलींनी स्व-संरक्षणाचे धडे घेणे आवश्यक ठरत आहे. स्वसंरक्षणासाठी मुलींना वाहतुक सुरक्षा व नागरी संरक्षण संघटन अहमदनगर यांचे वतीने जिल्हापरीषद शिक्षण,पोलीस

विभागाची मदत घेऊन शिवीर आयोजित करण्याचा घ्यास आसल्याचे आभारसून दिले.

पुढे बोलताना डॉ.सिकंदर शेख म्हणाले,ग्रामीण भागातील मुली शाळेत जाण्यासाठी बस,ऑटो रिक्शा, सायकल इत्यादी साधनांचा वापर करतात.अशावेळी त्यांच्यासोबत गैरप्रकार होत असतात. या कहरांमुळे अनेक मुलींना उच्च शिक्षणासाठी बाहेर गावी पाठविण्यास पालक धजावत नाही.पण मुलींनी स्व संरक्षणाची माहीत करून घेतल्यास त्या स्वतःचे संरक्षण स्वतः करू शकतील.या एखा प्रशिक्षणामुळे मुलींमध्ये एक वेगळाच आत्मविश्वास निर्माण होऊन त्या आजलेल्या प्रसंगांना धाडसाने सामना करतील असे मत त्यांनी यावेळी व्यक्त केले.

पूर्वीच्या काळातही महिला,मुली घरबाहेर पडल्यात की त्यांना पाहून शंभेवाजी व्हायची, अशी आजही होते. याचा अनुभव प्रत्येक महिलेला आयुष्यात एकदातली येतोच.आज ग्रामीण भागातील मुलींचे शिक्षणासाठी बाहेर पडण्याचे प्रमाण वाढले आहे. त्यांना

सुरक्षित वातावरणाची गरज आहे.पण विकृत प्रवृत्तीमुळे आज मुली,महिलांवर अत्याचाराचे प्रमाण वाढले आहे.त्यामुळे स्वतःचे संरक्षण करण्याची जबाबदारी घेऊन मुलींनी कराटे प्रशिक्षण शिकून घ्यावे.संरक्षित भविष्यासाठी आज ही काळाची गरज बनली आहे.

मुलींच्या संरक्षणाची काळजी आहे म्हणून प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून मुलींनाच स्व संरक्षणाचे धडे देण्याचे काम महिला आयोगाने हाती घेतले आहे. यावेळी व्यासपीठावर कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शरद कोल्ते,डॉ.नीलेश खरात प्रा.यशोदा नीळ,सोनाली वांकेकर आदी उपस्थित होते.

आपल्या अध्यक्षीय भाषणात बोलताना डॉ. शरद कोल्ते यांनी सांगितले की, स्वसंरक्षण करता येणे ही मुलींसाठी काळाची गरज बनली आहे. जर मुलींना संरक्षण कला आले तर त्या कुटुंबी निर्भयपणे चावू शकतात. त्यामुळे प्रत्येक मुलीने स्वसंरक्षण करणे शिकले पाहिजे.यासाठी स्वसंरक्षणाचे प्रत्येकीने प्रशिक्षण घेतले पाहिजे. या कार्यक्रमाला महाविद्यालयातील प्राध्यापक तसेच विद्यार्थिनी मोठ्या संख्येने उपस्थित होत्या. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा.अक्षय काळे यांनी केले.सूत्रसंचालन प्रा. धनंजय घुले यांनी केले तर कार्यक्रमाचे आभार प्रा.आप्पासाहेब खंडगळे यांनी मानले.

GPS Map Camera

Dahigaon Ne., Maharashtra, India
G52J+6P, Dahigaon Ne., Maharashtra 414502, India
Lat 19.500288°
Long 75.182237°
26/02/22 11:41 AM

Field Visit At KVK, Dahigaon-Ne

President of Education Society Present on Science Day and Marathi Bhasha Gaurav Din

Dr. Shirish Landge Guiding on Science Day and Marathi Bhasha Gaurav Din

World Womens Day

World Health Day

Latitude: 19.500401
Longitude: 75.182441
Elevation: 479.37±93 m
Accuracy: 104.1 m
Time: 09-04-2022 10:57
Note: Role of English in Communication

Powered by NoteCam

Guidance On English Communication Skill

Latitude: 19.506662
Longitude: 75.158369
Elevation: 477.74±93 m
Accuracy: 2400.0 m
Time: 09-04-2022 10:49
Note: Role of English in Communication

Powered by NoteCam

Lecture Series On Phule Shahu Ambedkar

Latitude: 19.500684
Longitude: 75.182787
Elevation: 451.17±102 m
Accuracy: 153.5 m
Time: 12-04-2022 11:22
Note: व्याख्यानमाला Dr.Nabade R.P

Powered by NoteCam

Latitude: 19.503796
Longitude: 75.167489
Elevation: 451.3±102 m
Accuracy: 2800.0 m
Time: 12-04-2022 11:24
Note: व्याख्यानमाला Dr.Nabade R.P

Powered by NoteCam

Latitude: 19.49549
Longitude: 75.180986
Elevation: 462.25±111 m
Accuracy: 2400.0 m
Time: 11-04-2022 10:31
Note: Mahatma Phule Birth Anniversary

Powered by NoteCam

Latitude: 19.500264
Longitude: 75.182193
Elevation: 442.38±93 m
Accuracy: 8.6 m
Time: 11-04-2022 10:30
Note: Mahatma Phule Birth Anniversary

Powered by NoteCam

English Day

क्षेत्रभेट विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाची : डॉ.कोलते

(छाया : प्रविण खोमणे)

एरंडगाव : शेवगाव तालुक्यातील दहिगावने येथील लोकनेते मारुतराव घुले पाटील महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची क्षेत्रभेट जायकवाडी बॅकवॉटर (गोदाकाठ) दहिगाव-ने येथे प्राचार्य डॉ.शरद कोलते यांच्या मार्गदर्शनाखाली नुकतीच संपन्न झाली.

यावेळी प्राचार्यांनी भौगोलिक, वैज्ञानिक व ऐतिहासिक घटकांचा अभ्यास करता यावा विज्ञान, भूगोल, इतिहास या विषयासाठी क्षेत्रभेट ही

एक उपयुक्त अध्यापन पद्धती आहे. तसेच मानवी जीवनातील नद्यांचे महत्व याविषयी त्यांनी विद्यार्थ्यांना माहिती सांगितली. यावेळी विद्यार्थ्यांनी व प्राध्यापकांनी वनभोजनाचा ही आनंद लुटला. यावेळी प्राचार्य डॉ.शरद कोलते, प्राध्यापक सर्वश्री आप्पासाहेब खंडागळे, अमोल गुंड, अरविंद शिंदे, गणेश विर, नवनाथ वारुळे, अमोल गायकवाड, बाळसाहेब साबळे, जालिंदर चितळे तसेच विद्यार्थी उपस्थित होते.

Swachh Bharat Abhiyan

राष्ट्रीय सेवा योजना-अप्रक्रम मोहिम (9)
देशभक्ती - जीत 22-12-2021

Name - Mule Poonam Balasaheb Sid - T.Y. BSc (Botany)
 Collage Name - Loknete Marutraji Ghule Patil Mahavidyalaya
 Dahigan-ne, Tal- Shevgaon, Dist. A. Nagar.

• **क्रांतिज्योती सावित्री** •

स्त्री. शिक्षणासाठी स्वर्गचि, उघडले दार. ।
 तीच सावित्री आज, जगाची शिनेदार ॥१॥
 लुच आहे स्त्री. स्त्री. शिक्षणाची मानकरी ।
 मुलीसाठी पाहिली माहेला, शाळा सुरू करणारी ॥१॥

ध्यास हक्क कि, मुलींना मिळावे शिक्षणाचे ज्ञान ।
 सर्व महिला वर्गांना, मिळावा मान-सन्मान ॥
 शिक्षणाची प्रणेत, विद्येची जननी, लुच आहे सरस्वती ।
 अंधराकडून प्रकाशाकडे नेणारी, हक्क मादली क्रांतिज्योती ॥२॥

सावित्री आहे आझील, विश्वाची ज्ञान ।
 सर्वांनी राखावा तिचा, मान-सन्मान ॥
 आज लुख्यामुळेच आहे, स्त्रियांना मान ।
 उंच पदावरी वेवूनी अरारी, राखवली महाराष्ट्राची ज्ञान ॥३॥

समाजचा विटाळा असून, शेगाचा-दगडाचा मार सोसणारी ।
 अस्मत्त लुच क्रांतिज्योती, लुच धैर्याची मुली, तु ज्ञानाई ॥
 लुख्या म्हणालुनी कशी होऊ उत्तराई ।
 आदर आणि वंदय तु आमची लाडकी सावित्री आई ॥४॥

स्त्री. शिक्षणासाठी स्वर्गचि, उघडले दार ।
 तीच सावित्री आज, जगाची शिनेदार ॥

पुनम

वीर जवान !

Date _____

Subject _____

Note / Remarks _____

या भारता भुमि सोडी लढले वीर जवान
 त्याकडे वीरनी हे लोचें जेजोमोत घेण
 त्या वीर जवानांच्या वोटने आम्हा अभिमान
 जय जवान । जय जवान ।

देशासाठी सोडून त्यांचे घरदार
 जोसले त्यांनी लोचें हे प्रोवातातक वार
 किती भावावे त्यांचे ओंकार
 जय जवान । जय जवान ।

देशासाठी देवणी मोदुकी रंमि
 कुडपि अहने केला नोही अंधर्म
 अल्ल्या हिनालाकी केल्यांनी योगले रंमि
 जय जवान । जय जवान ।

अभिमान आहे आम्हा या वीर जवानांचा
 ओंकार आहे हे सर्व आम्हांचे नागरिकांचा
 तुमच्याकडे खराय होतो आम्ही श्रीमतेचा
 जय जवान । जय जवान ।

लुख्यामुळेच सुधी होले ही प्रजा
 जेजो जेजोची लागते लुखा ओंकारासाठी सजा
 जय जवान । जय जवान ।

देशासाठी देवुली प्राठा
 वंगले आम्हासाठी महाने
 भारतीय सैनिक म्हणजे देशाचा अभिमान
 जय जवान । जय जवान ।

चव्हाण गीतेनी संभाजी
 (S.Y. BSc)

D-3 FOR EDUCATION PURPOSE **SANAR**

Azadi Ka Amrut Mashostav

Swami Vivekanand Birth Anniversary

Sant Gadge Maharaj Birth Anniversary

Savitribai Phule Death Anniversary

Yoga Day

Blood Donation Camp

घुले पाटील महाविद्यालयात क्रियाशील उपक्रम : डॉ. कानडे

डॉ. नरेंद्र घुले यांच्या वाढदिवसानिमित्त सॅनिटायझरचे वाटप

▶ वक्तव्य - श्रीमती -

जनता प्रसारक मंडळाच्या लोकनेते मारुतरावजी घुले पाटील महाविद्यालयात क्रियाशील उपक्रम राबविले जात असल्याने विद्यार्थ्यांना त्याचा निश्चित फायदा होतो. असे प्रतिपादन दहिगांवने प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे वैद्यकीय अधिकारी डॉ. कैलास कानडे यांनी केले.

दहिगांव-ने येथील लोकनेते मारुतराव घुले पाटील महाविद्यालय माजी. डॉ. नरेंद्रजी घुले पाटील यांच्या वाढदिवसानिमित्त विद्यार्थी, पालक, पत्रकार यांना सॅनिटायझर वाटप करण्यात आले. या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी संस्थेचे प्रशासकीय अधिकारी के. वाव. नरजन होते.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डी. एन. वाबळे म्हणाले की, जनता प्रसारक मंडळाला माजी आमदार डॉ. नरेंद्र घुले पाटील कुशल व अभ्यासू नेतृत्व लाभले असल्याचे सांगून त्यांच्या कार्य विषद केले.

यावेळी वैद्यकीय अधिकारी डॉ. कैलास कानडे, सरपंच सुभाष पवार, उपसरपंच राजाभाऊ पाऊलबुंदे, प्रशासकीय अधिकारी श्री. के. वाव. नरजन, प्राचार्य डी. एन.

वाबळे, जिल्हा शिक्षक बँकचे चेअरमन काकासाहेब घुले, प्रा. पं. सत्यभारत घोडके, सुरेश घांगमोडे, पत्रकार शंकरराव मरकड, अशोकराव वाघ, प्रा. अप्पासाहेब

खंडांगळे, प्रा. निलेश खरात, प्रा. विकास धोरात, प्रा. अक्षय काळे व विद्यार्थी, पालक व ग्रामस्थ सोशल डिस्टन्सिंग ठेवत उपस्थित होते.

Welcome Function

Lokmanya Tilak Death Anniversary & Annabhu Sathe Birth Anniversary

Flood Relief Fund For Victims of Kholhapur

Rakshabandhan In College

Teachers Day

Elocution Competition

Birth Anniversary Of Swami Vivekanand & Rajmata Jijau

दहिगावने येथे स्वच्छ भारत अभियान जनजागृती रॅली

शेवगाव तालुक्यातील दहिगावने येथे स्वच्छता अभियान राबवण्यात आले.

प्रतिनिधी | शेवगाव

दहिगावने येथील कृषि विज्ञान केंद्र, नवजीवन माध्यमिक विद्यालय व लोकनेते मारूतराव घुले महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमाने स्वच्छ भारत अभियान जनजागृती रॅली काढण्यात आली. विद्यार्थी व मान्यवरांना यावेळी स्वच्छतेची शपथ देऊन मार्गदर्शन करण्यात आले. या कार्यक्रमास उपसरपंच राजाभाऊ पाऊलबुद्धे, केव्हीके प्रमुख डॉ. एस.एस.कौशिक, प्राचार्य मरकड, उपप्राचार्य टोबळ हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते.

दहिगाव-ने गावातून स्वच्छ भारत अभियान अंतर्गत जनजागृती रॅलीचे आयोजन करण्यात आले. केव्हीके दहिगाव-ने चे सर्व शास्त्रज्ञ व

कर्मचारी व नवजीवन माध्यमिक विद्यालयाचे शिक्षक व विद्यार्थी यांनी घोरोघरी जाऊन स्वच्छतेचा संदेश दिला. सार्वजनिक आरोग्य केंद्र व विद्यालयाच्या परिसराची स्वच्छता करण्यात आली. या कार्यक्रमास केव्हीके शास्त्रज्ञ डॉ. सोमनाथ भास्कर, माणिक लाखे, राहुल कावळे, नारायण निबे, प्रवीण देशमुख, दत्तात्रय वंजारी, तसेच नवजीवन माध्यमिक विद्यालयाचे शिक्षक एम. बी. पानकर, के. एम. घुले, एम. डी. पठाण, बी. जी ब्राह्मणे, बाळासाहेब भगत, एस. व्ही. आव्हाड, ए. वाय. खोमणे, प्रा. डॉ. नीलेश खरात, प्रा. अमोल गायकवाड, प्रा. अप्पासाहेब खंडागळे व इतर मान्यवर उपस्थित होते.

Helping Hands For Victims

Rakshabandhan

घुले महाविद्यालयात शिक्षकदिन साजरा

दहिगाव ने/ प्रतिनिधी :

शेवगाव तालुक्यातील दहिगाव ने येथील लोकनेते मारुतराव घुले पाटील महाविद्यालयात शिक्षक दिन उत्साहात साजरा करण्यात आला. प्राचिन काळापासून भारतीय संस्कृतीमध्ये शिक्षकांचे महत्त्व आहे. महाभारतकालीन गुरु द्रोणाचार्य, चंद्रगुताला सम्राट बनवणारे चाणक्य यांचे महत्त्व अद्वितीय आहे. डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन हे एक शिक्षक तर होतेच शिवाय थोर विचारवंत तत्वज्ञानी होते. त्यांच्या मते शिक्षक फक्त पुस्तकी ज्ञान देत नाही तर विद्यार्थ्यांना जीवनातील समस्या व आव्हानांचा सामना करायला शिकवतात. तसेच सर्वगुण संपन्न व संस्कारक्षम पिढी घडवतात, असे मत प्रा.डॉ.राजेंद्र नाबदे यांनी व्यक्त केले. शिक्षक दिनानिमित्त अनेक विद्यार्थ्यांनी शिक्षकांची भूमिका पार पाडली.

या वेळी विद्यार्थी शिक्षक माताडे अक्षय, मरकड प्रियंका, चितळे कोमल, खंडागळे प्रियंका, शेख मुखार, निळ अनिता, यांनी आलेले अनुभव कथन केले. कार्यक्रमास प्रा. सर्वश्री: अमोल गायकवाड, बाबासाहेब घुले, रवींद्र गायकवाड, अप्पासाहेब खंडागळे, प्रवीण आगळे, चेतन गर्जे, बाळासाहेब नीळ, संतोष बावने, रामेश्वर वाघमारे,

संदीप नलावडे, डॉ. नीलेश खरात, नवनाथ वास्ळे, सुनील वराट, महादेव म्हस्के, अरविंद कर्डिले, तसेच महाविद्यालयातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते. प्रास्ताविक प्रा. दीपक देवकर यांनी केले. सूत्रसंचालन विद्यार्थी शिक्षक निंबाळकर रेणुकादास व आवेकर कृष्णा यांनी केले. गायकवाड राणी हिने आभार मानले.

Elocution Competition

Vachan Prerna Din on Birth Anniversary of Dr. A.P.J. Abdul Kalam

Marathi Conference

र व्यसनमुक्ती लोकचळवळ व्हावी

प्रा. भाऊसाहेब सावंत : दहिगावने येथे व्यसनमुक्ती अभियान

लोकमत न्यूज नेटवर्क

भातकुडगाव : व्यसनाधीनता ही सध्याच्या काळातील गंभीर सामाजिक समस्या बनली आहे. व्यसनमुक्ती लोकचळवळ व्हावी यासाठी युवकांनी पुढाकार घ्यावा, असे आवाहन ज्येष्ठ साहित्यिक प्रा. भाऊसाहेब सावंत यांनी केले.

दहिगावने (ता. शेवगाव) येथील लोकनेते मारुतराव घुले पाटील महाविद्यालयात शनिवारी (दि. २९)

आयोजित व्यसनमुक्ती अभियान कार्यक्रमात प्रमुख पाहुणे म्हणून ते बोलत होते. अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ. डी. एन. वाबळे होते.

प्रा. सावंत म्हणाले, वाढत्या व्यसनाधीनतेने बेरोजगारी, गुन्हेगारी, कौटुंबिक हिंसाचार, अपघात, आत्महत्या असे अनेक गंभीर सामाजिक प्रश्न उभे राहिले आहेत. व्यक्ती, समाज व राष्ट्राच्या प्रगतीसाठी प्रत्येक व्यक्ती आरोग्यसंपन्न व व्यसनमुक्त असणे ही काळाची गरज

आहे.

विद्यार्थ्यांनी गावातून व्यसनमुक्ती जनजागृती फेरी काढली. प्रा. डॉ. नीलेश खरात, प्रा. आप्पासाहेब खंडागळे, प्रा. बाळासाहेब साबळे, रवींद्र गायकवाड, अमोल गुंड, महादेव म्हस्के, संतोष बावने, रामेश्वर वाघमारे, अमोल गायकवाड, सोनाली वाढेकर आदी उपस्थित होते. प्रास्ताविक प्रा. चेतन गर्जे यांनी केले. सूत्रसंचालन प्रा. दीपक देवकर यांनी केले. प्रा. अश्विनी देशमुख यांनी आभार मानले.

Swachha v Swastha Bharat

Kerala Flood Relief Fund Rally

Marathi Bhasha Gaurav Din

Shramdan By Students

Management Member Dr.Kshitij Ghule sir Guiding Students about the Computing Skill

पुण्य नगरी

ग्रामीण विद्यार्थ्यांना संगणक शिक्षण काळाची गरज: डॉ. घुले

एरंडगाव : सध्याचे युग हे विज्ञान व तंत्रज्ञानाचे असल्याने ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना व्यवसाय व नोकरीची संधी उपलब्ध व्हावी, याकरिता ग्रामीण भागातील शेतकरी व कष्टकऱ्यांच्या मुलांनी संगणक साक्षर होणे गरजेचे आहे. लोकनेते मारुतराव घुले पाटील यांनी बहुजन समाजासह गोरगरिबांच्या मुलांना शिक्षणाची सोय व्हावी, या उद्देशाने शेवगाव तालुक्यातील दहिगावने येथील जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ संस्थेची स्थापना केली. काळानुरूप शिक्षणात बदल होत असताना संगणक शिक्षण ही काळाची गरज बनली आहे. ग्रामीण भागातील विद्यार्थी वाढत्या स्पर्धेमध्ये टिकावा, या उद्देशाने आज दहिगाव-ने येथील शैक्षणिक संकुलात संगणक अभ्यासक्रम केंद्र सुरू करण्यात आला आहे, असे प्रतिपादन शेवगाव पंचायत समितीचे सभापती डॉ. क्षितीज

घुले यांनी केले. लोकनेते मारुतराव घुले पाटील महाविद्यालय व नवजीवन विद्यालय दहिगाव-ने येथे आयोजित कॉम्प्युटर कोर्स केंद्राचे उद्घाटन, विद्यार्थी बक्षीस कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानावरून ते बोलत होते. व्यासपीठावर हिंदुस्तान कॅटल फीड्स बारामतीचे पांडुरंग सातपुते, सीरुष कोते, अमोल पवार तसेच सेवा सोसायटीचे चेअरमन शब्बीर भाई शेख, व्हा. चेअरमन अशोकराव थोटे, सरपंच सुभाष

नाना पवार, उपसरपंच राजाभाऊ पाऊलबुद्धे, जाधव भाऊसाहेब, जयराम नीळ, सुरेश घाणमोडे, संतोष चव्हाण, कडुबाळ घुले, संस्थेचे प्रशासकीय अधिकारी कारभारी नजन, प्राचार्य डॉ. शरद कोलते, प्राचार्य अशोक उगलमुगले, नर्सिंगचे प्राचार्य सिनारे सर, उपप्राचार्य गणपत कणसे, पर्यवेक्षक तात्यासाहेब घुले, शिक्षक सोसायटीचे माजी चेअरमन काकासाहेब घुले, मच्छिंद्र पानकर, रमेश खैरे, मकरंद बारगुजे आदी उपस्थित होते.

या वेळी विविध स्पर्धेत प्राविण्य मिळविलेल्या विद्यार्थ्यांचा मान्यवरांच्या हस्ते बक्षीस देऊन गौरव करण्यात आला. तसेच हिंदुस्तान कॅटल फीड्स, बारामती यांच्या वतीने विद्यार्थ्यांना वहाचा वाटप करण्यात आले. प्रास्ताविक डॉ.शरद कोलते व अशोक उगलमुगले यांनी केले. कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयातील व विद्यालयातील सर्व प्राध्यापक, शिक्षक तसेच शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी सहकार्य केले.

Tree Plantation by N.S.S. Volunteers

Guidance on Skill Development and Future Opportunities for Girls

शालेय जीवनात कलागुण जोपासा मंदार जवळे; घुले महाविद्यालयाचे स्नेहसंमेलन साजरे

दहिगाव-ने : पुढारी वृत्तसेवा

शालेय जीवनातच आपल्या कलागुणांना वाव मिळत असतो. त्याचा फायदा शालेय शिक्षणानंतर भविष्यात निश्चितच होतो. त्यासाठी शालेय जीवनातच कलागुण आत्मसात करावे, असे प्रतिपादन पोलिस उपनिरीक्षक मंदार जवळे यांनी केले.

शेवगाव तालुक्यातील दहिगाव ने येथील लोकनेते मारुतराव घुले पाटिल महाविद्यालयाच्या वार्षिक स्नेहसंमेलन

व पारितोषक वितरण समारंभात जवळे बोलत होते. अध्यक्षस्थानी उपसरपंच राजाभाऊ पाऊलबुडे होते.

सरपंच सुभाष पवार, प्रशासकीय अधिकारी के. वाय. नजन, सेवा सोसायटीचे अध्यक्ष शब्बीरभाई शेख, प्रा. पं. सदस्य.भरत घोडके, सुरेश घाण मोडे, लक्ष्मणतात्या काशिद, प्रा. मकरंद बारगुजे, पत्रकार अशोक वाष, शंकर मरकड, किशोर गुंड, बाळासाहेब पानकर, प्राचार्य डी. एन. वावळे, व्ही. एस. मरकड, प्रा.

दीपक देवकर आदींची प्रमुख उपस्थिती होती. यावेळी वार्षिक स्नेहसंमेलनात विद्यार्थ्यांनी विविध गुणदर्शन, नाटिका, एकांकिका, गीत गायन अशा विविध स्पर्धात्मक कलागुणांचे सादरीकरण केले. यावेळी विजेत्या विद्यार्थ्यांना पारितोषिक वितरण करण्यात आले. प्रास्ताविक प्राचार्य डॉ. वावळे यांनी केले. सूत्रसंचालन प्रा. धनंजय घुले आणि प्रा. अश्विनी देशमुख यांनी केले. आभार प्रा. अप्पासाहेब खंडागळे यांनी मानले.

दहिगाव-ने : येथील घुले महाविद्यालयात पारितोषिक वितरण करताना मान्यवर. (छाया : शंकर मरकड)

My Ahmednagar Edition
6 Feb, 2020 Page No. 1
Powered by : erelego.com

Eye Checkup on

विद्यार्थ्यांनी वक्तृत्व क्षमता अंगी बाळगावी : डॉ. वाबळे

पुण्यनगरी १७-०९-१९

बहि गाथा - ने : महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांना व्यासपीठ उपलब्ध करून देण्यासाठी आम्ही प्रयत्न करत असतो. या संघीया कायदा घेत विद्यार्थ्यांनी आपल्या अंगी वक्तृत्व क्षमतेला चालना देत आपली वक्तृत्वक्षमता सिद्ध करावी. असे प्रतिपादन लोकनेते मारुतराव घुले फटील महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. डी. एन. वाबळे यांनी केले. जेव्हाच वास्तुस्थितीत परिभाषे ने येवील लोकनेते मारुतराव घुले फटील महाविद्यालयात स्व. मारुतरावजी घुले फटील यांचा जन्मदिनाभित्त आयोजित राज्यस्तरीय अंतरमहाविद्यालयीन वक्तृत्व स्पर्धेच्या उद्घाटनप्रसंगी ते बोलत होते. प्रथम, द्वितीय व तृतीय ही तिन्ही पारितोषिके

विभागून देण्यात आली. प्रथम क्रमांक शिवछत्रपती कॉलेज, औरंगाबाद विद्यार्थिनी तेजस्विनी के. रे व चारजे माळव्याडी महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी सुमित काळजे, द्वितीय देवशिरी कॉलेज, औरंगाबाद विद्यार्थिनी पौर्णिमा शेटेवाड व श्रीगम्भूर कॉलेजचा आकाश मोरने, तृतीय वखीस

शिवछत्रपती कॉलेजची ज्योती शेटे व चारजे महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी आसुतोष निकम यांना विभागून देण्यात आले. प्रियांका खंडागळे, सोमनाथ टोकणे व प्रज्ञा भयार यांनी उत्तेजनार्थे बक्षिसे मिळविली. प्रा. डॉ. संभाजी काळे, प्राचार्य डॉ. डी. एन. वाबळे, पत्रकार

शंकर मरकट, डॉ. नीलेस खरात, आदी मान्यवरांच्या हस्ते वखीस वितरण करण्यात आले. परिक्षक म्हणून प्रा. डॉ. संजय दरवडे व प्रा. शिवराज आनंदकर यांनी काम पाहिले. या वेळी प्रा. सरपंच सुभाष पवार, सोसायटी अध्यक्ष सन्वीर भाई रोख, उपाध्यक्ष

बाळासाहेब मरकट, उपसरपंच रानाभाऊ पांडुरंगभुटे, प्राचार्य व्ही. एस. मरकट, वैद्यकीय अधिकारी डॉ. कैलास कानडे, यशविंद रोख, सुरेश घानमोडे, रमेश जाधव, प्रा. डॉ. राजेंद्र नाचरे, अप्पासाहेब खंडागळे, महेश शेठ्ठळ, नवनाथ काळे, अमोल गायकवाड, बाळासाहेब नीळ, बाळासाहेब घुले, संतोष बावणे, बाळासाहेब साबळे, प्रवीण आगळे, महादेव मरुके, अमोल मुंड, रामेश्वर वाघमारे, रवींद्र गायकवाड, अरविंद जिंदे, श्रीराम देशपांडे, प्रवीण केसभट, अक्षय काळे, संतोष नरतावडे, पत्रकार अशोक वाघ, प्रा. सुनील दगे, सोनाली वाडेकर, यशोदा नीळ, सुनीता गाडेकर आदींसह विद्यार्थी व विद्यार्थिनी उपस्थित होते.

Blood Donation Camp

Tree Plantation

